

ΣΥΛΛΟΓΟΣ
ΝΕΟΧΩΡΙΤΩΝ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ
Γραφεία: ΣΕΙΡΗΝΩΝ 33 —
ΒΥΡΩΝΑΣ 162 31 — ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 7645280

Ο ΝΕΧΩΡΙΤΗΣ

Ε Τ Ο Σ 12ο

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 30

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1986

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΝΕΟΧΩΡΙΤΩΝ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ — ΕΚΔΟΣΗ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΝΕΟΧΩΡΙΤΩΝ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ ΠΟΥ ΕΔΡΕΥΕΙ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

ΤΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙ ΜΑΣ

Όπως κάθε χρόνο, έτσι και φέτος, γιορτάστηκε το τριήμερο πανηγύρι της Παναγιάς στο χωριό μας, πιστό πάντα στις παραδόσεις με πολύ κέφι και ενθουσιασμό.

Από τις αρχές του Αυγούστου άρχισαν να καταφιάνουν οι ταξιδιώτες μας τον Εσωτερικού και τον Εξωτερικού. Δεν είναι όμως λίγοι κι αυτοί, που οι δονλεις τους τους κρατούν μακριά. Αλλά να, την τελευταία στιγμή καταφέρνουν να κλέψουν δύο και τρεις μέρες κι έτσι να θερθούν μαζί με τους άλλους συγχωριανούς και να τα πουν, όπως παλιά κάτω από τα γέρινα πλατάνια.

Η παραμονή βρίσκει μια πλατεία κατάμεστη από κόσμο, αλλά και πανέτοιμη για το μεγάλο γλέντι. Η εξέδρα έχει πια στηθεί, ο σημαϊοστολισμός είναι γεγονός και το «ΚΑΛΩΣ ΗΛΘΑΤΕ» στις εισόδους του χωριού περιμένει τους τελευταίους ταξιδιώτες και τους πανηγυριώτες από τα γύρω χωριά.

Ο ήλιος έχει χαθεί πια πίσω απ' τον Καρφοπεταλιά, όταν οι πρώτες νότες από το γνώριμο σ' όλους κλαρίνο του Αράχωβα παραγγέλνουν τ' αντιά μας σκορπώντας κέφι και χαρά.

Το πανηγύρι αρχίζει.

Σε λίγο δύο και τρεις δίπλες ο χορός, ενώ οι υπόλοιποι με τα κεφάλια πρόσωπα τσονγκρίζουν τα ποιήρια με ενχές για μια «καλή διασκέδαση».

Παρόλο το ξενύχτι την άλλη μέρα της Παναγιάς, είναι παρόντες όλοι στην εκκλησία. Ντόπιοι και ξένοι προσκυνούν τη Μεγαλόχαρη, ενώ παπάδες και ψάλτες δίνουν τον καλύτερο εαυτό τους για να γίνει όσο το δυνατό πανηγυρικότερη η λειτουργία. Και το πετυχαίνουν.

Μετά τη λειτουργία το προαδίο της εκκλησίας αντηχεί από τις ενχές και τα «Χρόνια Πολλά».

Έχει πια μεσημεριάσει, όταν ο κόσμος ξεχύνεται στην πλατεία, όπου τα τραπέζια στρωμένα και η ορχήστρα έτοιμη μας περιμένουν. Τα κεράσματα και οι «παραγγελίες» δίνουν και παίρνουν. Είναι η ώρα που θυμόμαστε τα ξευτεμένα μας αδέρφια και η ώρα που τους δείχνουμε, έστω και με μια αφιέρωση, την αγάπη μας γι' αυτούς.

Το βράδυ, αφού ο πρόεδρος της Κοινότητας και ο πρόεδρος του Συλλόγου καλωσορίζουν κι εχονται τους πανηγυριώτες, αρχίζει το γλέντι.

Το χορό ξεκινούν οι φίλοι του χωριού μας, Αραχωδίτες, Αγιδημητριάνοι κι άλλοι πολλοί κοντοχωριανοί. Κι ο χορός κρατάει ως τις πρωινές τις ώρες.

Κι έρχεται κι η τελευταία μέρα του πανηγυριού. Μία μέρα αφιερωμένη στους Νεχωρίτες. Το χορό τον ξεκινούν οι φουστανελλοφόροι κι οι δλάρχισες, που χορεύονται με το ραϊτανάκι κι άλλους ντόπιους χορούς, που τους χορεύουν οι χωριανοί τραγουδώντας όλοι μαζί τους παραδοσιακούς σκοπούς.

Και το γλέντι κρατάει ως τις πρωινές τις ώρες της 25 Αυγούστου. Και κει με μάλιστα τον ήλιο, που κείνη την ώρα ανέβαινε μεγαλόπρεπα από τον Κοκκινιά, δίνουμε την υπόσχεση:

«Τον χρόνο στη Παναγιά και πάλι στο Νεχώρι».

Θύμνες...

Η ζωή είναι πλασμένη από το Δημιουργό για τη χαρά και την ευτυχία. Είναι πλασμένη για τον εαυτό της. Η τέρψη κι η ευχαρίστηση, το κάλλος και η ομορφιά προσφέρουν στη ζωή την ικανοποίηση και την ανάπαυση, το πλήθος του σκοπού της ζωής αφού ο άνθρωπος πλάστηκε «κατ' εικόνα και ομοίωση» του Θεού, της απόλυτης χαράς κι ευτυχίας, του Ύψι-στου αγαθού. Ο πόνος κι η θλίψη είναι ξένα προς τη ζωή, είναι αντίθετα και άσχετα με την πλασία της, και αποτελούν την αντίθεση και την παραφωνία μέσα στις εκδηλώσεις της χαράς και της απόλαυσης της ζωής.

Αυτή η χαρά κι η τέρψη στον άνθρωπο προσφέρεται με πολλούς τρόπους. Προσφέρεται με τη θεία ομορφιά της Δημιουργίας, της φύσης και όλων των όντων μέσα σ' αυτή, προσφέρεται από τον ίδιο τον εαυτό του με την τέχνη του λόγου και του έργου, που αποτελούν το φαινόμενο της ομορφιάς της ζωής, γιατί ο άνθρωπος, η μικρή Σοφία της Δημιουργίας και η Κορωνίδα της φύσεως, είναι το τελειότερο δημιούργημα του Πλάστη που τάχτηκε κυρίαρχος και βασιλιάς της Κτίσεως.

Ένας τρόπος αυτής της προσφοράς είναι η ψυχαγωγία, που προσφέρεται μ' οποιοδήποτε τρόπο, για την ευχαρίστηση και τέρψη της ψυχής του.

Την πραγματικότητα αυτή έχοντας υπόψη, πολλοί απ' τους συγχωριανούς μας στο Νεχώρι Ναυπακτίας — χωριό με πνευματικότητα και κοινωνική μόρφωση ξεχωρη και διακεκριμένη, πρόσφερε στους ανθρώπους — κατοίκους της χαράς κι ευχαρίστησης με τον τρόπο της ψυχαγωγίας, όσο είναι δυνατό με τις διάφορες ευχάριστες εκδηλώσεις της ζωής με τα βαφτίσια, με τους γάμους, με τις οι-

κογενειακές και άλλες συγκεντρώσεις, με το γλέντι του Πάσχα και με το πανηγύρι της 23ης Αυγούστου, της Παναγίας, που γιορτάζει το χωριό μας.

Κοντά σ' όλα αυτά, υπήρξε μία έμπνευση, προπολεμική ακόμα, δημιουργίας θεατρικών λαϊκών παραστάσεων από κατοίκους του χωριού.

Την παράδοση αυτού του τρόπου ψυχαγωγίας αναβίωσαν μετά τον επαναπατρισμό του 1950 για να παιχτεί το λαϊκό δράμα «Η Γκόλφω» του Παρησιάδη, το δράδι του πανηγυριού, στις 23 Αυγούστου, της Παναγίας, και το δεύτερο δράδι «Ο Μαγεμένος Βοσκός». Αλλά για τα δράματα αυτά, ήταν λίγο δύσκολη η εξεύρεση κοριτσιών για την ερμηνεία των γυναικείων ρόλων, γι' αυτό κι εξαναγκαστήκαμε να αναθέσουμε τους ρόλους αυτούς σε νέους, ανάλογα με το ύψος και τη μορφή της εφηβικής τότε ηλικίας.

Θυμάμαι, πως για το δράμα «Η Γκόλφω», οι ρόλοι διανεμήθηκαν ως εξής: Τάσος ανέλαβε εγώ και για Γκόλφω διαλέχτηκε ο Μήτσος Φ., με τα λεπτά κι ευγενικά χαρακτηριστικά της εφηβικής τότε σιλουέτας. Για Σταυρούλα διαλέχτηκε ο Σωτήρης Χ., για το ανάλογο ύψος και το χρώμα «των κόκκινων

παρειών», γιατί ήταν η καλοζωισμένη αρχοντοπούλα του χωριού. Σαν Κίτσος, ψηλός και λυγρόκορμος, ανέλαβε ο Παντελάκης Μ. Σαν Ζήσης, ο Νίκος Β., σκληρός και θλοσυρός, σαν Θανασούλας, ο Κώστας Σ. με την ψιλή τρεμουλιαστή φωνή του και σαν Γιωργούλας ο Θανάσης Μ., βαρύς κι ασήκωτος σε χρώμα και ύψος. Για Λόρδος διαλέχτηκε ο Κώστας Λ., ο οποίος έκλεψε και την παράσταση της βραδιάς εκείνης για την ωραία και πετυχημένη προφορά των ελληνοεγγλέζικων, που απαιτούσε ο ρόλος του.

Στην πορεία του έργου, συνέβησαν γεγονότα, τα οποία, πολλές δραματικές στιγμές του έργου τις μετέβαλε σε ιλαροτραγωδία.

Ο Γιώργος Μ., που υποδύεται το ρόλο «ο Γιάννος» της Γκόλφω, ο φτωχός κουτοπόνηρος χωριάτης, του οποίου το παίξιμο ήταν πρωτότυπο και μοναδικό εκ φύσεως, πλασμένος ετοιμόλογος και για κωμικές φιγούρες, προσπαθούσε καθισμένος σταυροπόδι στο πάλκο — πάτωμα να πείσει με λόγια δελαστικά και πειστικά τον Τάσο να αρνηθεί τη Γκόλφω και να αγαπήσει τη Σταυρούλα, την αρχοντοπούλα του χωριού. Συνέχεια στή 4η σελίδα

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜ. ΦΟΥΡΛΑ

Όταν γίνεσαι παραλήπτης βιβλίων νοιώθεις ευχαρίστηση. Όταν λαβαίνεις από φίλους εκδόσεις — βιβλία λαογραφικού περιεχομένου, που αναφέρονται στο χωριό σου νοιώθεις απέραντη ευχαρίστηση και ανεπίτητη συγκίνηση.

Έλαβα πρόσφατα τα 4 ανάτυπα — βιβλιαράκια της περιοδικής έκδοσης της Εταιρείας Ναυπακτικών Μελετών και του Δελτίου της Ελληνικής Λαογραφικής Εταιρείας του συγχωριανού μας κ. Δημ. Φούρλα.

Τα ανάτυπα αυτά, κατά χρονολογική σειρά, είναι: «ΛΑΪΚΗ ΚΤΗΝΙΑ ΤΡΙΚΗ ΣΤΟ ΝΕΧΩΡΙ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ» (1982), «ΕΘΙΜΑ ΑΛΛΗΛΟΒΟΗΘΕΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ» (1983), «ΤΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙ, (ΠΑΛΙΟΤΕΡΟ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΟ, ΤΟΥ ΝΕΟΧΩΡΙΟΥ)» (1985), «ΚΟΥΚΟΥΛΙΑ ΚΑΙ ΣΥΚΑ ΣΤΟ ΝΕΧΩΡΙ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ» (1986).

Και τα 4 αυτά θέματα είναι καλογραμμένα σε δημοτική γλώσσα, με τοπικούς ιδιωτισμούς (ντοπιολαλιά) και διακρίνονται για τη μεθοδικότητα, συστηματικότητα, και πρωτοτυπία τους.

Ο συγγραφέας διαθέτει ειδικές γνώσεις και μεγάλη εμπειρία στη λαογραφική έρευνα και τον τρόπο πα-

ρουσίασης των θεμάτων του είδους αυτού, γι' αυτό και διεκδικούν την «πρωτεία» και τα «πρωτεία», στο χώρο του χωριού μας. Είναι ακούραστος ερευνητής και συγγραφέας που δεν φείδεται κόπου, ταλαιπωριών και μό-

Συνέχεια στή 4η σελίδα

ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ

Στις 12 Οκτωβρίου θα γίνουν και στο χωριό μας εκλογές για την ανάδειξη νέου Κοινοτικού Συμβουλίου. Πληροφορηθήκαμε, ότι μοναδικός υποψήφιος Πρόεδρος είναι ο μέχρι τώρα Πρόεδρος κ. Σωτήριος Χολέδας.

Υποψήφιοι Κοινοτικοί Σύμβουλοι είναι οι κ.κ.

Νικόλαος Μιχ. Καλαθάς
Νικόλαος Ανδρ. Καρνανδρίκας
Απόστολος Χρ. Κρανιάς
Νικόλαος Θωμ. Μαζιάς
Σταύρος Αντ. Μασγάλας
Αριστείδης Ιωάν. Παπάγος
Κων) νος Δημ. Παπακώστας
Γεώργιος Ιωάν. Λαζοδήμος

Από τους παραπάνω θα εκλεγούν επτά.

Το Δ.Σ. του Συλλόγου, αλλά και όλοι οι ξευτεμένοι, εύχονται να εκλεγούν τα πιο κατάλληλα πρόσωπα που θάχουν ικανότητα, όρεξη, θέληση και ενεργητικότητα για το καλό του χωριού μας.

ΝΥΧΤΕΡΙΑ

Ατέλειωτες πού 'ναι οι νύχτες του χειμώνα! Πλαγιάζεις από βαθύς, κοιμάσαι, όνειρεύεσαι, ξυπνάς, ματακοιμάσαι, ματαονεύεσαι, ματαξυπνάς, και δὲ λὲει νὰ ξημερώσει.

Άλλ' ὕπάρχει τρόπος νὰ περνᾷς τὴν ὥρα σου. Εἶναι τὰ νυχτέρια. Λοιπὸν, μαζώνονται γειτονιές — γειτονιές οἱ γειτόνοι, οἱ δικοί, οἱ φίλοι, μικροὶ — μεγάλοι, ἀπόψε στὸ 'να σπίτι, ταχιά τὸ βράδυ στ' ἄλλο, παραταχιά στὸ τρίτο, καὶ νυχτερεύουν. Στὸ φωτογόνι λαντρομανᾶνε ἀδερφωμένα τὰ κούτσερα, φεγγοβόλανε (καὶ μοσκοβόλανε) τὰ φεγγιρίδια, δηλ. οἱ κατὰξερὲς κεδρόσκιζες πού, ἀντὶ γιὰ λυχνάρι ἢ λάμπα, φωτίζουν τὸ σπίτι.

(Ἀπὸ τὸ καλοκαίρι οἱ νοικοκυρὲς νοιάζονται νὰ συμμάσουν φεγγιρίδια: — Πᾶμι γιὰ φηγυ-

ρίδια νὰ 'χουμε νὰ καίμ στα νυχτέρια!)

Καὶ τί δὲ λέγε καὶ τί δὲν ἀκούγε καὶ τί δὲ μαθαίνουν στὰ νυχτέρια! Ἱστορίες τοῦ παλιοῦ καιροῦ: Ἱστορίες τοῦ Εἰκοσιένα, Ἱστορίες γιὰ κλέφτες καὶ κατσι-κοκλέφτες, Ἱστορίες τοῦ πολέμου. Καὶ μύθια — παραμύθια: στοιχειά, λάμιες, νεράιδες, δαιμονικά, ξουδικά, ἄλλα καὶ βασιλό-πouλα καὶ βασιλοπούλες καὶ πεντάμορφες καὶ χρυσομαλλοῦσες. Μουραπάδες καὶ κουτσόκεφαλα καὶ σιάτρες. Ἀναγελάσματα καὶ ξομπλάσματα. Αἰνίγματα καὶ γλωσσολέτες καὶ παιγνίδια. Τραγούδια καὶ στιχάκια. Κι ὅτι ἄλλο, ἀστεῖο ἢ σοβαρὸ, ἀθῶο ἢ πονηρὸ, κουτὸ ἢ ἔξυπνο, χαρούμενο ἢ λυπητερό.

Κι ὅλο καὶ θάγουν στὸ στόμα τους: πότε τσαχαλεύουν μὲ κοκκισόμηλα, λιασμένα συκοστά

φυλα, ρόδια, κολοκυθιές· πότε φαίνουν παπαδέλες καὶ κάστανες· πότε χώνουν στὴ χόβολη κρεμύδια, πατάκες, κυδωνιά· κάποτε — κάποτε κάνουν καὶ τηγανίτες. Καὶ οἱ μεγάλοι πίνουν κάνα κρασάκι, τραθᾶνε κάνα ρακάκι, καὶ φριώνται:

— Οὐ Θὺς νὰ τὰ φέρν' πάντα διζιά!

— Γεῖα κι σ'γουριά νὰ 'χουμε κι ἄς τρῶμ ἀλάδιαγα λάχανα!

— Στς χαρές σας οἱ γι-ἀνύπαντρ', νὰ χαίριστε τ' φαμιλά σας οἱ παντρεμέν', καλὴ ψ'χὴ οἱ γιρόντ', καλὸ μυαλὸ τὰ πιδιά!

Οἱ γυναῖκες, οἱ τσοῦπες καὶ παντρεμένες καὶ ἡλικιωμένες, καθεμιά μὲ τὴ χεροδουλειά της. Καθισμένες σὰν παρακούλια ποιά γνέθει, ποιά πλέει, ποιά κεντάει. Καὶ ψοῦ, ψοῦ, ψοῦ! καὶ

Συνέχεια στή 4η σελίδα

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

Η κ. Μαγδαληνή Πλατάκου (Αλπογιάννη) γεννήσε κοριτσάκι.

Η κ. Μαρία Ι. Γιάνναρη γεννήσε κοριτσάκι.

Η κ. Αικατερίνη Ν. Σκεπαρνιά γεννήσε κοριτσάκι.

Ευχόμαστε να τους ζήσουν.

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ

Στην Αθήνα η δ. Αναστασία Ν. Γιάνναρη βάπτισε το αγοράκι της κ. Αθανασίας Μανιάγια (το γένος Φ. Μέμμου) και το ονόμασε Φώτη.

ΑΡΡΑΒΩΝΕΣ

Ο κ. Γεώργιος Κ. Μάντης αρραβωνιάστηκε τη δίδα Πανωραία Ντζιάνη.

Ο κ. Νικόλαος Γ. Ζαρκάδας αρραβωνιάστηκε τη δίδα Σίσσυ Λάζου.

Ευχόμαστε καλά στέφανα.

ΓΑΜΟΙ

Στην Αθήνα παντρεύτηκε η δ. Μαρία Ν. Λούπα με τον κ. Γεώργιο Σταθόπουλο.

Στην Αμερική παντρεύτηκε η δ. Θεοδώρα Λαμνάτου με τον κ. Βασ. Κατσίκη.

Στην Αμερική παντρεύτηκε η δ. Λένα Λουκοπούλου με τον κ. Κουτογιάννη.

Στην Αθήνα παντρεύτηκε ο Χρήστος Ι. Καλαθός με τη δ. Άννα Φωτοπούλου.

Ευχόμαστε να ζήσουνε.

ΘΑΝΑΤΟΙ

Πέθανε και κηδεύτηκε στο χωριό η Ευαγγελία - Χριστίνα Παπαγεωργίου.

Πέθανε και κηδεύτηκε στο χωριό η Μάνθα Μέρμηγκα.

Πέθανε στα Γιάννενα και κηδεύτηκε στο Μεσολόγγι η Βασιλική, χήρα Γ. Χολέβα.

Πέθανε στο Νοσοκομείο, στο Καρπενήσι και κηδεύτηκε στο χωριό η Κωστούλα Κωστή.

Πέθανε στην Αθήνα και κηδεύτηκε στο χωριό η Αικατερίνη Κων. Μαρούδα.

Στις οικογένειές τους εκφράζουμε τα θερμά μας συλλυπητήρια.

ΣΤΡΑΤΕΥΜΕΝΟΙ

Παρουσιάστηκε να υπηρετήσει τη στρατιωτική του θητεία ο Αθανάσιος Χρ. Λειβαδίτης.

ΤΕΛΕΙΩΣΑΝ ΤΟ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟ

Ο συγχωριανός μας Αποστόλης Κ. Φούρλας τελείωσε τη στρατιωτική του θητεία.

Ευχόμαστε καλώς πολίτης.

ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ

Στη Φιλοσοφική Σχολή του Παν(μίου) Κρήτης πέτυχε η δ. Αικ. Γ. Μαύρου.

Στη Σχολή Βρεφονηπιοκόμων, των ΤΕΙ Αθήνας, πέτυχε η δ. Βασίλ. Κ. Μάντη.

Στη Σχολή Ηλεκτρολογίας, των ΤΕΙ Πειραιά, πέτυχε ο Κωνσταντίνος Ν. Ξύκης.

Στη Σχολή Οδοντοτεχνικής, των ΤΕΙ Αθήνας, πέτυχε η δ. Ελένη Ε. Τσουράπα.

Στη Σχολή Τουριστικών Επιχειρήσεων, των ΤΕΙ Πάτρας, πέ-

Κοινωνικά

τυχε η δ. Αικατ. Γεωρ. Γιάνναρη.

Στη Σχολή Υπαστυνόμων στην Αθήνα, είχε εισαχθεί και φοιτά ο κ. Νικόλ. Ζαρκάδας.

Θερμά συγχαρητήρια.

ΝΕΟΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ

Ο κ. Κων(νος) Αλ. Φλώρος πήρε και το πτυχίο της Νομικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσ(νίκης).

Ευχόμαστε καλή σταδιοδρομία.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θεωρώ υποχρέωσή μου να ευχαριστήσω τόσο το Σύλλογο Νεοχωριτών, όσο και τους Νεχωρίτες της Αθήνας, που με οποιοδήποτε τρόπο μου συμπαραστάθηκαν στη διάρκεια της αρρώστιας μου στο Νοσοκομείο της Αθήνας.

ΑΠΟΣΤ. ΚΡΑΝΙΑΣ

*

Το Δ.Σ. ευχαριστεί τον κ. Βασίλη Γ. Συρσίρη που μια ακόμα φορά, μετέφερε τις φουστανέλλες και τα δώρα στο χωριό.

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Στις 27 Ιουλίου 1986, στην αίθουσα εκδηλώσεων του Δημοτικού Σχολείου Νεοχωρίου, έγινε μια μικρή και απλή γιορτή για τη μητέρα.

Παραβρέθηκαν ο Αιδεσιμώτατος Νικόλαος Μασγάλας, ο Πρόεδρος της Κοινότητας κ. Σωτήριος Χολέβας, ο Πρόεδρος της Σχολικής Επιτροπής κ. Κων(νος) Παπακώστας, και 50 μητέρες του χωριού μας.

Στη γιορτή αυτή μίλησε για το ρόλο της μητέρας και την προσφορά της, ο κ. Κων(νος) Μάντης, ύστερα από παράκληση και επιχορήγηση της γιορτής αυτής από ανώνυμο Νεχωρίτη της Αμερικής. Στο τέλος, προσφέρθηκαν γλυκά και αναψυκτικά.

ΝΕΧΩΡΙΤΙΚΑ ΠΕΝΘΗ

ΜΑΝΘΑ ΜΕΡΜΗΓΚΑ

Ένα αγαπητό πρόσωπο — η θεία Μάνθα — έφυγε για πάντα από κοντά μας. Ο κ. Παύλος Βλάχος την αποχαιρέτησε με τα παρακάτω λόγια:

Σεβαστή θεία Μάνθα

Τήν πρώτη μέρα της αρρώστιας σου ξεγέλασες το θάνατο. Αλλά όταν αυτός έγινε αναπόφευκτος, τότε ξεγέλασες και την επιστήμη για νάρθει στο αγαπημένο σου χωριό, στο αγαπημένο σου σπίτι, για να αφήσεις την τελευταία σου πνοή. Στο σπίτι σου, που πάνω από μισό αιώνα δέσποζε η λιτή και αγέρωχη μορφή σου. Στο σπίτι, που πάλαιψες κι αγωνίστηκες ενάντια σε μοίρα σκληρή και άδικη. Πάλαιψες και νίκησες. Νίκησες γιατί ήσουνα η καλή συγγενής, η καλή γειτόνισσα, η καλή χωριανή. Νίκησες γιατί ανάστησες και μεγάλωσες το

μοναχογιού σου, που εκτός από στοργική Μάνα γι' αυτόν ήσουν και Πατέρας και Αδελφή και Αδελφός. Νίκησες γιατί ο γυιός σου έγινε ένας υπέροχος άνθρωπος, χρήσιμος στην κοινωνία και εξαιρετος οικογενειάρχης. Είδες τα εγγόνια σου να προοδεύουν και να προκόβουν.

Εσύ όμως τώρα φεύγεις για το μεγάλο ταξίδι. Πας να ανταμώσεις αγαπημένα πρόσωπα που από χρόνια σε καρτερούν. Πρόσωπα που τα στερήθηκες και που σε στερήθηκαν.

Με αυτά τα λίγα λόγια θγαλμένα απ' την καρδιά, σου απευθύνουμε τον τελευταίο χαιρετισμό.

Αιώνια σου η μνήμη.

Π. ΒΛΑΧΟΣ

ΜΙΚΡΟ ΑΦΙΕΡΩΜΑ Σ' ΑΥΤΟΥΣ ΠΟΥ ΕΦΥΤΑΝ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΤΑΦΥΛΛΟΣ

Ο άειμνηστος γεννήθηκε στο χωριό το έτος 1902. Έφοίτησε στο Δημοτικό Σχολείο του χωριού και της Κλεπας και στη συνέχεια παρακολούθησε σπουδές στο Σχολαρχείο.

Έμεινε όρφανος από πατέρα και αναγκάστηκε να εργασθεί για να συντηρήσει τη Μάνα του και τις δύο αδελφές του: τη Χαίδω Δ. Μάλλιου και την Αικατερίνη Κ. Μαρούδα.

Εργάστηκε ως φωτογράφος σε διάφορα μέρη της Ελλάδας και στην Ιταλία. Στην Ιταλία την ίδια εποχή είχαν πάει και άλλοι Νεχωρίτες φωτογράφοι, όπως ο Κ. Μαρούδας, ο Αρ. Μέμμος, ο Βασ. Φούρλας, ο Άντ. Φλέγκας, ο Ι. Πετράκης, ο Ι. Καραγιάννης κ.ά.

Το 1929 κατετάγη στην Αστυνομία Πόλεων μαζί με τον Κ. Μέμμο. Όταν βγήκε από τη Σχολή της Αστυνομίας, τοποθετήθηκε στην Πάτρα και αργότερα στην Αθήνα.

Όταν συνταξιοδοτήθηκε από την Αστυνομία πήγε ως μετανάστης στην Αμερική (1951) και εργάστηκε στο Κλήβελαντ μαζί με την γυναίκα του Καίτη.

Απέκτησε αρκετή περιουσία.

Ήταν ευγενής, καλομίλητος, δραστήριος και προοδευτικός. Στο Σύλλογο προσέφερε τις υπηρεσίες του και ως μέλος του Δ.Σ. 3 φορές (τα έτη 1958, 60, 62). Στις εκδηλώσεις του Συλλόγου και στις Γενικές Συνελεύσεις έδινε πάντοτε το παρόν μέχρι την τελευταία του στιγμή.

Αγαπούσε το χωριό, τους χωριανούς και ενδιαφερόταν για την πρόοδο του χωριού. Βοήθησε και εξυπηρέτησε πολλούς χωριανούς. Κάθε καλοκαίρι επισκεπτόταν μαζί με τη γυναίκα του το χωριό.

Μετά από όλγων ημερών ασθένεια πέθανε στην Αθήνα, το Μάρτιο του 1986, σε ηλικία 84 ετών.

Σύμφωνα με επιθυμία του ή σωρός του μεταφέρθηκε στο χωριό και τάφηκε στα πατρικά του χώματα που τόσο αγάπησε. Στην κηδεία του παρευρέθηκε όλο το χωριό.

Ν. Μ.

ΣΥΝΑΡΟΜΕΣ

'Απ' το έσωτερικό

Λούπα Ν. Μαρία	1000
Πλάκας Εύθ. 'Αθαν.	2000
Τσέλιος Χρίστος	5000
Μπαλαφούτας 'Ιερόδ.	5000
Παπακώστας Στέφ.	5000
Μέμμος Ντίνος του Δ.	1000
Μαζιάς Γεώργιος	500
Καρανδρίκας Νικ.	1000
Μάλλιου Σπυριδούλα	500
'Αγγελής 'Αθαν.	2000
Παπουτσή Τασία	500
Γιάνναρη Α. Μαρία	1000
Μασγάλας Δημήτρ.	5000
Κρανιάς 'Απόστολος	1000
Τέλιος 'Αθανάσιος	1000
Μπαζιώνης Νικόλ.	1000
Σπανού Αικατερίνη	2000
Μαστρακώστας Χρίστος	10000
Δήμου Μαρία	1000
Φτερούγας Γεώργιος	5000
Θεοφάνη 'Αθανασία	2000
Ασημακάκης Ανδρέας	1000
Πανόγος 'Αρ. Δημήτριος	3000
Καραγιάννης Ν. 'Ιωάννης	1000
Λιάζης Αικατερίνη	500
Τσιτζίλης Δημήτριος	1000
Μπούρας Χρ. Δημήτριος	5000
Καλλιμάνης Νικ. Κωνστ.	2000
Πλάκας Γ. Δημήτριος	1500
Καττάκη Καίτη	
(γένος Ι. Λάππας)	2000
Μπακατσούλα Ξένια	
(γένος 'Ασημακάκης)	5000
Γιάνναρης Ι. Κων(νος)	500
Χολέβας Σωτήριος	1000
Πανόγου Γ. Γιώτα	2000

'Απ' το εξωτερικό

Μασγάλα Ι. Ειρήνη	Δολ. 20
Τσόρτου Κ. Δήμητρα	20
Μαζιάς Θωμάς	50
Μαζιάς Κων(νος)	20
Λαμνάτου Σωτηρία	20
Λαίνας Δημήτριος	20
Παπουτσή Κ. Γεώργιος	40
Ζηνέλης Γεώργιος	20
Ζηνέλης Κων(νος)	20
Μποτόλη - Ζηνέλη Τασία	20
Καραγιάννης Γ. και Αν.	30
Μασγάλας Ι. Κων(νος)	30
Γιαννάκος Ιωάν.	20
Γιαννάκος Ι. Γεώργιος	10
Δήμου Μαρία	20
Κατσαρού-Μασγάλα Κούλα	50
Φούρλας Γεώρ. (ΗΠΑ)	10
Μούγια Μαρία	20
Αυγερίου Γιαννούλα	10
Πλακοπίτα Β.	20

ΔΩΡΕΕΣ

ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ

● Ο κ. και η κ. Σωτηρίου Τσαρούχη πρόσφεραν το ποσόν των 2.000 δρχ. σε μνήμη του πατέρα τους Νικολάου Τσαρούχη.

● Η οίκ. 'Αθανασίου Βλάχου πρόσφερε το ποσό των 5.000 δρχ. στο Σύλλογο σε μνήμη της Μάνθας Μέρμηγκα.

● Η οίκ. Παύλου Βλάχου πρόσφερε το ποσό των 5.000 δρχ. στο Σύλλογο σε μνήμη της Μάνθας Μέρμηγκα.

*

Με λύπη του το Δ.Σ. έλαβε γνώση της απόφασης του μέλους του κ. Κωνταντίνου Μάντη να παραιτηθεί. Μετά απ' αυτό το Δ.Σ. με βάση το καταστατικό προέβη στη συμπλήρωση της σύνθεσής του με το πρώτο αναπληρωματικό μέλος τη Δίδα Βίβιαν Κ. Μάλλιου.

ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ ΦΙΛΩΝ ΜΑΣ

Ένα μεγάλο εύγε!

Στο χωριό σας, κατά καλή μου τύχη, βρέθηκα και παρακολούθησα από πολύ κοντά το ωραίο και αξέχαστο, σε μένα, πανηγύρι σας με τους ρυθμικούς χορούς και κυρίως με το γραφικό τοπικό μπαλέτο, με τα ωραία παλικάρια και τις λυγρόκορμες κοπελιές του, γεμάτες χάρη και λεβεντιά. Μπράβο στους δημιουργούς και τους διατηρητές του ωραίου και παραδοσιακού μας εθίμου.

Θαύμασα το ωραιότατο και παραδοσιακό σας «Γαϊτανάκι», που τραγουδήσαν με το στόμα όλοι οι παρευρισκόμενοι, υπό την καθοδήγηση του εκπαιδευτικού κ. Δημ. Φούρλα που κατήχθηκε άριστα το «Γαϊτανάκι» και τους άλλους παραδοσιακούς χορούς με τα αξέχαστα Ρουμελιώτικα τραγούδια.

Συγχαρητήρια στον Πρόεδρο του Συλλόγου Νεοχωριτών Νανπακτιάς κ. Σπύρο Πλάκα, στον Πρόεδρο της Κοινότητας σας κ. Σωτ. Χολέβα, στον επίτιμο Εισαγγελέα Αρείου Πάγου κ. Αλέξ. Φλώρο, που ακολούθησε το χορό για πολύ ώρα και με πολύ κέφι, και σ' όλους τους χορευταράδες και μερακλήδες, που δεν ήταν και λίγοι.

Συγχαρητήρια στο καλλιτεχνικό συγκρότημα του Νίκου Αράχωβα για τη θαυμάσια εκτέλεση των Ρουμελιώτικων τραγουδιών.

Ιδιαίτερα συγχαρητήρια στους σεβαστούς Ιερείς του χωριού σας Παπαγιάννη Σαλτό και Παπανίκο Μασγάλα για την κατανυκτική Θεία Λειτουργία.

Συγχαρητήρια σ' όλους τους Νεχωρίτες για την αγάπη σας, την άσφογη συμπεριφορά σας, προς γνωστούς και άγνωστους, για τη φιλοξενία σας και μπράβο για την τάξη στο πανηγύρι σας.

Κάθε χρόνο, όπου και αν βρίσκομαι, θα προσπαθώ να επισκέπτομαι το χωριό σας, και να συμμετέχω στο πανηγύρι σας, που άγγιξε την ψυχή μου.

Ένας επισκέπτης και φίλος του χωριού σας.

ΟΙ ΝΙΚΗΤΕΣ

Μετά από αρκετό καιρό από την έναρξη του τουρνουά σκακιού, και αφού πηδήσαμε αρκετά εμπόδια λόγω διακοπών περισσότερο, επί τέλους τελειώσε.

Οι συμμετοχές υπήρξαν πολλές. Οι αγώνες σκληροί. Ο νικητής κατανάλωσε μεγάλη ποσότητα από τη φαίά του ουσία για να ανακηρυχθεί.

Ευχαριστούμε όλους όσους πήραν μέρος σ' αυτό το τουρνουά, ελπίζοντας ότι στο επόμενο, οι συμμετέχοντες θα είναι πολύ περισσότεροι.

Η απονομή των μεταλλίων θα γίνει σε κάποια από τις προσεχείς εκδηλώσεις του συλλόγου.

Οι νικητές του τουρνουά είναι:

- 1) Λειβαδίτης Γ. Παντελής
- 2) Ξύκης Ν. Κώστας
- 3) Μπαλογιάννης Δημήτριος

Μπράβο τους!

«ΘΕΑΤΡΙΚΑ»

Έπαγγελματικό θέατρο (ούτε καν καραγκιόζης) δεν ήρθε ποτέ στο Νεοχώρι. Οί μόνες θεατρικές έμπειρίες μας ήταν οί σχολικοί «διάλογοι» και οί αυτοσχέδιες «κωμωδίες» τής 'Αποκριάς. 'Από τὸ Μεσοπόλεμο κι ὕστερα, πότε κατὰ πυκνότερα, πότε κατ' ἀραιότερα χρονικά διαστήματα, ἐμφανίζεται ἐρασιτεχνικό θέατρο (πρώτη παράσταση το 1928 ἢ 1929, τελευταία τῇ Λαμπρῇ του 1962).

Ὁ «θίασος» δὲν εἶχε συνέχεια καὶ δὲν εἶχε πάντοτε τοὺς ἴδιους κῆθοποιούς. Μιὰ χρονιά ἐπαίζαν ἐτοῦτοι, ἄλλη χρονιά ἐπαίζαν ἄλλοι, ἀνάλογα μὲ τὸ «μεράκι» καὶ τὴν «ἀδεία» τοῦ καθενός. "Επαίζαν, συνήθως, νέοι (φοιτητές, γυμνασιόπαιδα, ἐργαζόμενοι, ντόπιοι ἢ παραθεριστές), ἀλλὰ καὶ παντρεμένοι ἐπαίρναν μέρος. Τὴν πρωτοβουλία καὶ τὴν εὐθύνη γιὰ τὴν ὅλη ὀργάνωση ἀναλάβαιναν ἕνας ἢ δυὸ (γιατρός, δάσκαλος, φοιτητής, δηλ. κάποιος που κάτι ἤξερε καὶ κάτι καταλάβαινε περισσότερο ἀπὸ τοὺς ἄλλους).

Ἡ παράσταση δίνεταν πανηγυριὸ μέρους, σπανιότερα τὰ Λομπρόημερα. Τὸ πανηγύρι τότε γίνεταν μέρα. Μόλις σουρούπωνε, σταμάταγε ὁ χορός. Καὶ ἄρχιζε τὸ θέατρο.

Τόπος παραστάσεως: ἡ αὐλὴ τοῦ σχολείου, συχνότερα ἡ πλατεία.

Ἡ θεατρικὴ βραδυὰ περιλάβαινε τὸ κυρίως ἔργο καὶ μιὰ κωμωδία, σχεδὸν αὐτοσχέδια. Προτιμοῦσαμε τὰ λεγόμενα «ἐργα τῆς φουστάνελλας». Ἡ Γκόλφω, ἡ Σκλάβα, ἡ 'Εσμὲ κ.ά. τοῦ Περεισιῶδη, ὁ 'Αγαπητικὸς τῆς βοσκοπούλας τοῦ Κορομηλά, ἔρχονταν στὰ «μέτρα» τοῦ θιάσου μας (ὁ δημοτικοφανὴς δεκαπεντασύλλαβος εὐκόλυνε τὴν ἀποστήθιση) καὶ τοῦ φιλοθεάμονος κοινού. Ἀλλὰ καὶ τ' Ἀρρεβωνιάσματα τοῦ Μπόγγρη μπήκαν στὸ ρεπερτόριό μας κι ἄρεσαν πολὺ. Ἐπὶ Κατοχῆς, παίχτηκε καὶ τὸ μονόπρακτο πατριωτικὸ, «Νὰ ζῇ τὸ Μεσολόγγι» τοῦ Ρῶτα.

Ἡ διανομὴ τοῦ ἔργου εἶχε τὶς δυσκολίες τῆς. Ἐπρεπε νὰ ἐπιλέξεις ἀνάμεσα σὲ γραμματισμένους, ἀλλ' ὄχι χαρισματούχους καὶ σὲ ἀνθρώπους ὀλιγογράμματους, ἀλλὰ ταλαντούχους. Ἐπρεπε νὰ μοιράσεις τοὺς ρόλους «κατὰ πῶς πήγαν στὸν ἕναν, στὸν ἄλλον»: ποῖος θὰ παίξει τὸ ζωηρὸ παλληκάρι ἢ τὸν ὀργίλο γέροντα, ποῖος τὸν ἐρωτευμένο, ποῖος τὸν κωμικὸ. Ἐπρεπε νὰ ταιριάζεις καὶ τ' ἀταίριαστα. Τὰ ἦθη τοῦ καιροῦ καὶ τοῦ τόπου, βλέπεις, δὲν ἐπέτρεπαν τὴ συμμετοχὴ τοῦ ὠραίου φύλου, συνεπῶς καὶ οἱ γυναικεῖοι ρόλοι παίζονταν ἀπὸ ἄντρες. (Σὲ μιὰ - δυὸ παραστάσεις ἐπαίξαν «κατ' οἰκονομίαν» κορίτσια). Τὶ νὰ προσέξεις ἐδῶ; Τὴ σωματικὴ διάπλαση, τὸ μπόδι, τὴ φωνή, τὸ παρουσιαστικὸ; Καὶ πῶς νὰ κάμεις τὸν ἄλλον νὰ λεπτύνει τὴ χοντροφωνάρια του, νὰ τὸν πείσεις νὰ κόψει τὸ μουστάκι του; Δυσκολίες, δυσκολίες, δυσκολίες. Μικροφιλοτιμίες, δυστροπίες, ἀσυμφωνίες. Προτιμήσεις, ἀπαιτήσεις, ἀρνήσεις. Εὐλογα παράπονα, ἀδικαιολόγητα πεισμάματα. Ποὺ νὰ βρεῖς ἄκρη;

Οἱ πρόβες κατανοῦσαν σω-

στὸς πονοκέφαλος. Νὰ γράφεις, πρώτα, τοὺς περισσότερους ρόλους καὶ νὰ τοὺς δώσεις νὰ τοὺς μάθουν. Κι ἄντε, δεύτερα, νὰ τοὺς καλεῖς γιὰ πρόβα. Πολλοὶ νὰ μὴν τοὺς βολεῖ νὰ 'ρθοῦν. (Θυμῶμαι τὸ καλοκαίρι τοῦ 1950: ὅλη μερούλα νὰ δουλεύεις «Πρόνοια - 'Εργασία» στοῦ Κοτρούλη καὶ τὸ βραδάκι στὸν ἔλατο ἀποκάτου, νὰ προβάσεις τὴ Γκόλφω). Μερικοὶ νὰ μὴ στρώνονται νὰ διαβάσουν. "Ἄλλοι νὰ τὰ λένε ἀπόξω κι ἀνακατωτά, δίχως ὅμως νὰ ξέρουν πότε θὰ 'ρθ' ἡ σειρά τους, πῶς θ' ἀρχινήσουν, ποῦ θὰ σταματήσουν. Ὁ ἔμμετρος λόγος νὰ σὲ παρασέρνει σὲ μιὰ μονότονη κι ἰδιορρυθμὴ ἀπαγγελία: τατα τατά - τατα τατά, τατά τατα, τατά τα (μιὰ σχολικὴ «παραδοσιακὴ», ἀλλ' ὄχι καὶ σωστὴ ἀπαγγελία). Κι ἡ στάση; Κι οἱ κινήσεις; Καὶ ὁ «ἀέρας»; Διορθώνουμε ὁ ἕνας τὸν ἄλλον. Τὸ λέγαμε, τὸ ξαναλέγαμε. Καὶ φτοῦ! ἀπὸ τὴν ἀρχή.

Ἐδῶ θὰ πρέπει νὰ πῶ πῶς δυὸ - τρεῖς χρονιὲς ἐπαίξε μαζί μας ὁ Ἀνδρέας Λάμπας, σπουδαστὴς τότε τῆς Σχολῆς Θεάτρου. Ἀρκετὲς «τεχνικὲς» λεπτομέρειες μᾶς ἔκαμε νὰ προσέξουμε καὶ κάμποσα λάθη μας νὰ διορθώσουμε.

Καὶ κάτι ἀκόμα: ὁ ὑποβόλεας (χρησιμοποιούσαμε ὑποβόλεα) ἀπλῶς ὑποβοηθοῦσε. Ἄν ἔχανες τὴ σειρά σου, ἢ ξεχναγες τὰ λόγια σου, τὶ νὰ σοῦ κάμει ὁ ὑποβόλεας; Ἀνάγκη, λοιπὸν, νὰ 'σαι καλὰ διαβασμένος, δηλ. νὰ 'χεις κάμει πολλὰς, πολλὰς πρόβες.

Λίγα λόγια γιὰ τὴ σκηνὴ καὶ τὰ παρόμοια.

Ἡ σκηνὴ μας λιτότατη. Τῇ

στήναμε εἴτε στὸ σχολεῖο (πὰν στὴ σκάλα) εἴτε στὴν πλατεία (μπροστὰ στοῦ Καλαθὰ ἢ στοῦ Λιάζη, ἢ στοῦ Φούρλα τὴ μάντρα, καταπὺς μᾶς βόλευε). Μερικὰ κούτσερα καὶ πάτερα, δυὸ - τρεῖς αὐλόπορτες κι ἔτοιμο τὸ πάτωμα. Μερικὰ καθρόνια καὶ παλιοχέραμα, νὰ καὶ τὰ παραπετάσματα. Δυὸ σεντόνια συρόμενα, ἰδοὺ καὶ ἡ αὐλαία. Τὰ χρειζόμενα ὑλικά, δικά μας ἢ ξένα «ἐπὶ ἐπιστροφῇ».

Σκηνικὰ ἢ καθόλου (οἱ θεατὲς ἄς φαντάζονταν μόνοι τους τὸ σκηνικὸ) ἢ πρόχειρα σχεδιασμένα. Μιὰ δυὸ χρονιὲς, τὰ φιλοτέχνησε ὁ Γιώργος ὁ Τσέλιος, δωρεάν.

Φωτισμὸς, μὲ ἀσετυλίνη.

Ἀμφίεση, ἐκείνη ποὺ ἀπαίτουσε τὸ ἔργο: φουστάνελες καὶ ντουλαμάδες οἱ ἄντρες, βλάχικα οἱ «γυναῖκες». Μουστάκια - μπερτσιὲς ἀπὸ καλαμπόκια, γένεια - μουσκλῖα ἀπὸ ἔλατα. Φκιασιδῶματα εἴτε με ἀπλὰ μέσα (κάρβουνο τὸ μαύρισμα, με κιμωλία τὸ ἄσπρισμα, με βαφὴ ριζαριῶν τὸ κοκκινάδι), εἴτε καὶ μὲ ἀγοραστὰ κραγιόνια.

Καθίσματα, δὲ διέθετε τὸ θέατρο μας. Ὅταν παίζαμε στὸ σχολεῖο, τὸ κοινὸ βολεύεταν στὰ θρανία. Ὅταν παίζαμε στὴν πλατεία, διέθεταν οἱ μαγαζάτορες τὰ καθίσματά τους. Πολλοὶ θεατὲς ἔφερναν μαζί τους τὴν καρέκλα τους ἢ τὸ σκαμνὶ τους.

Στὴν παράσταση δὲν ἔλειπαν καὶ τ' ἀπρόοπτα, τὰ παρατράγουδα. Τὶ νὰ πρωτοθυμηθῶ; Σημειῶνω μερικὰ χαρακτηριστικά:

ΓΚΟΛΦΩ (1950).— Ὁ Γιάν

νος τὰ λείει μὲ τὸν Κίτσο, σταυροπόδι. Ὅμως, κάθησαν στὴν ἀκροῦλα καὶ δὲ φαίνονται. — Κάμετε παραπέρα, δὲ φαίνεστε! ἀκούεται μιὰ φωνή. Δίνουν μιὰ κωλιά καὶ πάνε παραπέρα. — Πιὸ πέρα εἶπα! Δεύτερη κωλιά πρὸς τὴ μέση τῆς σκηνῆς. — Ἀκόμα παραπέρα! — Ἀμ πόσο ἄλλο νὰ πάω, θὰ μπηχτεῖ καμιά ἀγκίδα στὸ στεφανὴ μ'! λείει ὁ Γιάννος. Καὶ κα-κα-κὰ τὰ γέλια οἱ θεατὲς.

ΕΣΜΕ (1952).— Ὁ Μπίρκος ὁ ὑπηρετὴς κάνει νὰ φιλήσῃ τὴ γυφτοπούλα Κάρμεν. Ἡ Κάρμεν τὸν καταβρέχει κατὰμουτρα, καὶ τὸ ἀπὸ μπερτσιὲς μουστάκι του μουσκεύει καὶ ξεκολλάει. Γέλια ν' ἀκούσεις.

ΠΡΟΕΣΤΟΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ (1953).— Ὁ Προεστὸς ἐμφανίζεται ἐπὶ σκηνῆς στὸ γάϊδαρο καθάλα — εἶδαν κι ἐπαθάν ν' ἀνεβάσουν τὸ γάϊδαρο στὰ χέρια. Τὸ πάτωμα τρίζει κι ὁ γάϊδαρος τρέμει. «Βαστάτε τον, μωρὲ, καὶ θὰ μὲ γκρεμοτσακίσῃ ἀπόψε! λείει ὁ Προεστὸς. Ἡθοποιοὶ καὶ θεατὲς γελᾶνε μὲ τὴν ψυχὴ τους.

ΓΚΟΛΦΩ (1955).— Ἡ Γκόλφω, φαρμακωμένη, σβήνει στὰ χέρια τοῦ Τάσου, ὅμως ἀπὸ κακὸν ὑπολογισμὸ, ἔχει σταθεῖ κατὰνακρα στὴ σκηνή, ἔνα τι νὰ πέσει κάτω. «Στὴν ἀγκαλιά σου, Τάσο μου, χαρούμενη πεθαίνω» — καὶ σιγότερα — «κράτα με, κράτα με, μὴν πέσω».

ΣΚΛΑΒΑ (1962).— Ὁ Θύμιος δὲν καλοξέρει τὸ ρόλο του καὶ λείει ὅτι πιᾶσῃ τ' ἀφτί του ἀπὸ τὸν ὑποβόλεα, ἀρπάζοντας καὶ ξένα λόγια. «Στὰ μάτια σου καλάμια!», ποὺ θὰ 'λεγε ἡ Μαλάμω, τὸ λείει ὁ Θύ-

μιος ἔτσι: «Στὰ μάτια σου παλούκια!» «Κι ἔν' ἀποπίσω σου!» ὑπαγορεύει, νευριασμένος, ὁ ὑποβόλεας. «Κι ἔν' ἀποπίσω σου!», συνεχίζει φωναχτὰ ὁ Θύμιος. Καὶ τὸ κοινὸ ξεκαρδίστηκε στὰ γέλια.

Ποιὰ ἦταν ἡ «μέθεξη» τῶν θεατῶν; Θὰ 'λεγα λιγώτερη συγκίνηση (ὑπῆρχαν εὐαίσθητες ψυχούλες) καὶ περισσότερο γέλιο. Λέγεται πῶς ὁ ἡθοποιὸς εὐκολώτερα μπορεῖ νὰ σὲ κάμει νὰ κλάψεις, παρὰ νὰ γελάσεις. Ἐμεῖς πάντως μὲ τὰ «εἰδυλλιακὰ δράματα» καὶ τὰ «δραματικά εἰδυλλια» ποὺ παίζαμε (καὶ μὲ τὰ τρῶκ καὶ τὶς ἀδεξιότητές μας) τοὺς κάναμε νὰ γελᾶνε, ἀκόμα κι ἐκεῖ ποὺ δὲν ἔπρεπε (κάποιος καὶ τὴ στιγμὴ ποὺ, φαρμακωμένη, ἡ Γκόλφω πέθαινε). Τὶ τὰ θέλεις, τὶ τὰ γυρεύεις; ὁ κωμικὸς τοῦ θιάσου «ἐκκελεβε τὴν παράσταση». Τύποι ἀπὸ φκιασιὰ τους χωρατατζήδες, σὰν τὸν Ψοφιότησιο καὶ τὸ Μαρογιώργο, σ' ἔκαναν νὰ λυέσαι στὰ γέλια. Τὰ φερσίματά τους, τὰ καμώματά τους, τὰ λεγόμενά τους θὰ μείνουν ἀνεπανάληπτα.

Εἰσιτήρια δὲν κόβαμε —τὶ γυρεῦαμε μὲ τὴν Ἐφορία καὶ τὴν Ἀστυνομία; Ὅμως «βγάζαμε δίσκο», δηλ. σ' ἕνα διάλειμμα μᾶς πέταγαν ὅτι εἶχαν εὐχαρίστηση. Κανένας νὰ μὴν ἐδινε, δυὸ -τρεῖς «ἀμερικάνοι» μᾶς ἔφταναν. Πληρώναμε τὰ μικροῦξοδά μας (πρόκες, χαρτιά, μπογιές, ἀσετυλίνη, κραγιόνια) κι ὅσα περισσεύουν τὰ προσφέραμε ὑπὲρ τοῦ σχολείου, ἢ προτιμοῦσαμε πρακτικώτερη λύση: τὰ τρώγαμε κοκορέτσι καὶ τὰ πίνουμε κρασί, καὶ κάναμε γλεντάκι, ποὺ λὲς «χαλάλι οἱ κόποι σας».

Αὐτὸ ἦταν τὸ θεατρὸ μας. Μὲ ἀγαθὴ πρόθεση, μὲ καλὴ διάθεση, μὲ προσπάθεια ἐπίμονη, μὲ κόπο πολὺ, δίναμε τὸ κατὰ δύναμη γιὰ τὴν ψυχαγωγία τῶν χωριανῶν μας, τῶν ἀνθρώπων τοῦ μόχθου καὶ τῆς μοναξιάς.

ΔΗΜ. Β. ΦΟΥΡΛΑΣ

“ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΝΕΧΩΡΙΤΗ”, ΣΑΣ ΠΕΡΙΜΕΝΕΙ

Ἐγινε ἤδη πρόγραμμα, ὥστε κάθε Κυριακὴ πρῶτ, 10—1 στο «Σπίτι τοῦ Νεχωρίτη», νὰ βρίσκονται δύο μέλη τοῦ Δ.Σ., ποὺ θὰ δέχονται τὰ μέλη καὶ τοὺς φίλους τοῦ Συλλόγου μας. Ἡ αἴθουσα ὅμως θὰ εἶναι κλειστὴ στὶς 12 καὶ στὶς 19 Οκτωβρίου, λόγω τῶν Δημοτικῶν Ἐκλογῶν.

Στὴν Αἴθουσα, ἐκτὸς ἀπὸ καφέ, λουκούμι καὶ κουβέντα, θὰ μποροῦν νὰ δοκιμάσουν τὶς δυνατότητές τους, ὅσοι ἔχουν υπομονή, στο σκάκι, ὅσοι προτιμοῦν τὰ «τεχνικά» παιχνίδια, στο τάβλι, καὶ τέλος, οἱ πιο κτηνικοὶ στο πιγκ - πογκ, μιὰ καὶ τώρα στὴν Αἴθουσά μας βρίσκειται ἕνα τραπέζι πιγκ-πογκ, ποὺ μας παραχώρησαν γιὰ τοὺς χειμερινοὺς μῆνες οἱ φίλοι τοῦ χωριοῦ μας, Ἀδελφοὶ Πίττα.

Εὐχὴ κάνουμε, ὥστε νὰ χρειαστεῖ τὸ Δ.Σ. νὰ ορίσει καὶ ἄλλη μέρα γιὰ συνάντηση τῶν μελῶν καὶ φίλων τοῦ.

ΚΑΛΟ ΧΕΙΜΩΝΑ

ΜΙΑ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Ἦταν 27 Ιουλίου 1981, τὴν ἄλλη μέρα τῆς Αγίας Παρασκευῆς. Τὴν προηγούμενη εἶχα με πᾶει εὐλαβεῖς προσκυνητὲς με τὸ λεωφορεῖο τοῦ Θέρμου στὸ ἐξωκκλήσι τοῦ Παλιονεχωρίου. Στὸ καφενεῖο τῶν Α)φῶν Γιάνναρη βρεθήκαμε στὸ ἴδιο τραπέζι με τοὺς αἰμῆνιστους Γιώργο Πλάκα καὶ Ἀριστείδη Μέμμο. Αὐοῦ τραταριστήκαμε λουκουμάκι καὶ πορτοκαλάδα ἀπὸ τὸ Καφενεῖο, πιάσαμε, ὅπως ἦταν φυσικὸ, κουβέντα γιὰ διάφορα θέματα καὶ κυρίως κάναμε ἀναδρομὴν στὰ παλιὰ χρόνια τοῦ χωριοῦ καὶ ευχηθήκαμε ἔτσι νὰ σμῶμε κάθε χρόνο στὸ χωριό.

Πιο ομιλητικὸς ὁ Μπάμπας Γιώργος, ὁ παντοπώλης, ὁ τσαγκάρης, ὁ κρεσπώλης, ὁ γιατρός (ὅταν ἔλλειπε ὁ Κολατσῶνης), ὁ φαρμακοποιός, (αντιπυρίνες, ὀλίο, κινίνο κλπ.), ὁ ἀμισθος ψάλτης στὸ ἀριστερὸ ψαλτήρι, ποὺ εἶχε τὸ μοναδικὸ κάποτε μαγαζὶ με τὰ κόκκινα ρολὰ ποὺ ἔφερε τὴν ταμπέλα «Η ΕΙΛΙΚΡΙΝΕΙΑ», τόφερε ἀπὸ ὅ,ω, τόφερε ἀπὸ 'κει, με τὴν κουβέντα τοῦ καὶ μούδωσε ἕνα εἶδος συνέντευξης γύρω ἀπὸ τοὺς τσαγκάρηδες — τσαρουχάδες τῆς ἐποχῆς τοῦ καὶ τὰ εργαλεῖα τους.

Εγὼ ἀπροετοίμαστος γι' αὐ-

τό, δανείστηκα ἕνα κομμάτι πρὸ χειρο χαρτὶ ἀπὸ τὸν Καφετζῆ, ποὺ εἶχε γιὰ νὰ γράφουν τὰ παιχνίδια τῆς «κοιλτσίνας» καὶ κράτησα σημειώσεις.

Ἀς ἀκούσουμε πρῶτο κατὰ σελεύθερη σχετικὰ ἀπόδοση, τι μᾶς εἶπε ὁ Μπάμπας — Γιώργος γιὰ τὸ παραπάνω θέμα:

«Εγὼ, ὅπως θάχετε ἀκούσει καὶ θὰ θυμάται ὁ Ἀριστείδης, ἔμαθα καὶ δούλεψα τὸ ἐπάγγελμα τοῦ τσαγκάρη καὶ τοῦ τσαρουχά. Πέρασα δύσκολα χρόνια, ὅπως οἱ περισσότεροι χωριανοί, ἀλλὰ δόξα τῷ Θεῷ καὶ τὴν Παναγίᾳ, τάβγαλα πέρα. Ἀριστοὶ τεχνίτες καὶ επαγγελματίες τσαρουχάδες τοῦ χωριοῦ μας, με φῆμη καὶ στα γύρω χωριά, ἦταν τότε ὁ Βλαχόκωστας καὶ ὁ Λαποστέφος. Μαθητὲς τοῦ στὴν τέχνη αὐτὴ ἤμουν ἐγὼ, ὁ Λαποκώστας, ὁ Λαποτάνος...

Τώρα θὰ αναφέρω χάρις τὰ εργαλεῖα καὶ χάρις τὰ υλικά, ποὺ χρησιμοποιοῦσαν στὶς τέχνες αὐτές. Θὰ ἀρχίσω πρώτα ἀπὸ τὰ εργαλεῖα τους.

Τὰ εργαλεῖα τοῦ τσαγκάρη ἦταν: Τὸ ἀμόνι, τὸ σφυρί, ἡ φαλτσέτα, τὰ σουφλιά, τὰ τσαγκαροσόφλια, τὰ βελόνια, τὰ καλαπόδια, ἡ σιδερένια σηκώστρα καὶ ἡ γαζομηχανὴ παπουτσιῶν.

Ὁ τσαρουχὰς εἶχε κι αὐτὸς τὸ ἀμόνι τοῦ, τὸ σφυρί τοῦ, τὴ φαλτσέτα, τὸ ημιστρογγυλὸ κοπίδι, τὰ σουφλιά, τὰ τσαρουχὰ δικά καλαπόδια, τὸ ξύλινο γυριούφι, τὸν μπρούντζινο μουστάκι καὶ τὴ σιδερένια σηκώστρα.

Τὰ υλικά τοῦ τσαγκάρη ἦταν: Τὰ δέρματα ἀπὸ ἀδιάβροχα, βακέττα καὶ λουστρίνι, τὰ τελάκια καὶ τὰ τέγκς, οἱ πρόκες γκρά για τὰ τακούνια τῶν παπουτσιῶν, τὰ κερωμένα σπάγγια (γιὰ ἀντοχή), τὰ λινὰ σπάγγια γιὰ κουβαρέτα διαφόρων χρωμάτων καὶ οἱ κουβαρίστρες διαφόρων χρωμάτων.

Ὁ τσαρουχὰς χρησιμοποιοῦσε: πρόκες καὶ βίδες γιὰ σόλες, πρόκες τετράγωνες ἢ γκρά για τακούνια, τελατίνια ἄσπρα καὶ κόκκινα, σπάγγια βαμβακερά, βελόνια φιλά για κέντημα τοῦ τσαρουχιοῦ, βελόνια χοντρή για τὸ πέτσωμα, σαλόμερμα, φούντες μαύρες γιὰ ἀντρίκια ταρούχια καὶ κόκκινες φούντες γιὰ γυναικεῖα. Ἀν ἀστίδια τίποτε ἄλλο, νὰ με σ'μπαθᾶτε».

Τὸν θυμάμαι κι ἐγὼ σκυμμένο πάνω στὸ τραπέζακι τοῦ τσαγκάρη με τὴ σχετικὴ ποδιά, νὰ φτιάχνει ἡ νὰ μπαλολογαίει παπούτσια. Πόσα παιδιὰ καὶ πόσους χωριανούς πόδεσε με τὰ παπούτσια τοῦ ὁ Μπάμπας-

Συνέχεια στὴ 4η σελίδα

ΝΥΧΤΕΡΙΑ

☞ Συνέχεια από την σελ. 1

ψι ψι ψι! και κα κα κα! τὰ γέλια. "Η σιγαλοτραγουδᾶνε κάποιο τραγουδάκι.

— Πές μας, βάβα, κι ἐσύ κά-να τραγουδί ἀπὸ τὰ χίλια - μύ-ρια πὺ ξέρεις.

Ὁ Γιάννος καὶ ἡ Μαριγὼ σ' ἓνα σχολεῖο παγαίνουν, μαθαίνει ὁ Γιάννος γράμματα καὶ ἡ Μαριγὼ τραγουδία. Τρεῖς χρόνους ἀγαπιώτανε, κανένας δὲν τὸ ξέρει. Μιά Κυριακὴ καὶ μιὰ Λαμπρὴ, μιὰ πίστημην ἡμέρα, ὁ Γιάννος τὸ ξοτόμισε, τῆς μάνας του τὸ λέει:

— Μάνα μ', τὴ Μαριγὼ ἀγαπῶ γυναῖκα νὰ τὴν πάρω καὶ ἂν δὲν τὴν πάρω μὲ καλὸ, θὰ παντρευτῶ τὸ χάρο.
— Ὅχι! νὰ φάει τὴ γλώσσα σου καὶ ἀστρίτῃς τὸ κορμὶ σου, πὺ πῆγες καὶ ἀγάπησες τὴν πρώτη ξάδερφί σου.
Τὴ Μαριγὼ ἀρρεβώνιαζαν, τὸ Γιάννο παραστέκουν, τὴ Μαριγὼ στεφάνωναν, τὸ Γιάννο σαδανώνουν, τὴ Μαριγὼ πᾶν στοῦ γαμπροῦ, τὸ Γιάννο πᾶν στὸν τάφο. Στὴ στράταν ὅπου πᾶγαιναν, στὴ στράτα πὺ παγαίνουν, συμπεθερκοὶ καὶ λείφανο τὰ δυὸ ἀπαντηθῆκαν. Κανένας δὲν ἐρώτησεν ἀπὸ τοὺς συμπεθερούς καὶ ἡ νύφη τοὺς ἐρώτησε καὶ ἡ νύφη τοὺς ρωτᾷει:
— Τοῦ τίνοσ εἶν' τὸ λείφανο στὴν ἀργυρὴ τὴν κάσα;
— Τοῦ Γιάννου εἶναι τὸ λείφανο στὴν ἀργυρὴ τὴν κάσα. Τὸ λόγο δὲν ἀπόσωσαν, τὸ λόγο δὲν ἀπούειπαν, λιγοθυμᾶ τὴν ἐπιασε καὶ ἐπέσε καὶ σκοτώθη. Ἐπῆγαν καὶ τοὺς ἔθαψαν σ' ἓνα ρημοκλήσάκι. Στὴ Μαριγὼ θῆκε μηλιά, στὸ Γιάννο κυπαρίσι, φουσαί βοριάς, λυγαί ἡ μηλιά, φιλεῖ τὸ κυπαρίσι. Πουλᾶκι πῆγε καὶ ἔκατσε σ' ἀντικρυνὸ κλαράκι, δὲν κελαηδοῦσε σὰν πουλὶ, σὰν οὔλα τὰ πουλάκια, μόν' κελαηδοῦσε καὶ ἔλεγε ἀνθρώπινη κουδέντα:
— Τηρᾶτε τὰ θαριδιόμωρα, τὰ λιγοζωισμένα, ὅπ' ἀγαπιώνταν ζωντανὰ, φιλιώνται πεθαμένα.

Μικρὴ σιωπὴ. Συγκίνηση. Κά ποιος ὑπόκωφος ἀναστεναγμός. Ἐνα δάκρυ στὸ ροδομάγουλο του εὐαίσθητου κοριτσοῦ.

— Γένουνταν κάτ' τέτοια, λέ-τε πὺς δὲ γένουνταν; τονίζει, ἐπιλογικά, ἡ πολυκάτεχη γε-ρόντισσα, ἱκανοποιημένη πὺ τὸ τραγουδί της ἐντυπωσίασε.

— Κι τώρα ἡ θ'κιά μ' ἡ γι-ἀράδα! παρεμβαίνει ὁ παππού-λης, σὰ νὰ ζούλεφε τῆς βάβας τὴν ἐπιτυχία. Καὶ ξεκινᾷει:

«Κόκκινη κλωστή κλωσμένη
στὴν ἀνέμη τυλιγμένη
δὸς της κλωτσο νὰ γυρίσει
παραμῦθι ν' ἀρχινήσει
καὶ τὴν καλὴ μας συντροφιά
νὰ τὴν καληπερίσει.
Ἀρχὴ τοῦ παραμυθιοῦ
καὶ καλησπέρα σας.
Μιὰ βολὰ καὶ ἔγαν καιρό...»

Ὁ παππούλης ὁ Φούρλας εἶ-ναι ξαϊκουστός παραμυθᾶς. Ξέ-ρει πολλὰ παραμῦθια. Καὶ ξέ-ρει νὰ τὰ διηγίεται ἄνετα, εὐ-χάριστα, παραστατικά, ὑποβλητι-κά, ὡραῖα. Μ' ἀπόψε παράχει κέ-φι. Λέει, λέει, λέει. Λέει καὶ δὲ σώνει, λέει καὶ δὲν τελειώ-νει. Σὲ φέρνει ἀποδῶ, σὲ πάει ἀποκεῖ, σὲ κρατεῖ κρεμασμένον σ' ἄχειλί του. Κι ἐσύ τὸν αἰ-κοὺς συνεπαρμένος, γοητευμένος, μαγεμένος.

Ἀλλὰ ἡ ὥρα πέρασε. Καὶ θέ-λεις ἀπὸ τῆς φωτιᾶς τὴ θαλπω-ρή, θέλεις ἀπὸ τοῦ παραμυθᾶ τὸ λέγειν, κάποια στοματάκια χα-μουριῶνται, κάποια κεφαλάκια προσκυνᾶνε, κάποια ματάκια ἔ-χουν σφαλίσσει. Ἡ μικρὴ σύνα-ξη πρέπει νὰ σκορπίσει. Κι ὁ γεροπαραμυθᾶς συνοφίζει: «Καὶ νὰ κοιτολογούμε καὶ ἐπειδὴς ἡ ὥρα πέρασε καὶ τὰ παιδιὰ γυ-στάζουν καὶ ἄλλα σειῶνται καὶ ἄλ-λα ζυῶνται καὶ ἄλλα τουρλόκωλα κοιμῶνται... ἔζησαν ἐκείνοι κα-λὰ καὶ ἐμεῖς καλύτερα.»

— Καληνύχτα, ὄνειρα γλυκὰ!

— Θὰ σὰς εἰπῶ τὸ τραγουδί τοῦ Γιάννου καὶ τῆς Μαριγῶς. Ξεροθήχει, σὰ νὰ θέλει νὰ κα-θαρίσει ὁ λαϊκὸς της, καὶ ἀρχι-νάει ν' ἀπαγγέλλει μονότονα, ἴδι-ὸ ρυθμῆμα, μ' ἓνα ἰδιαίτερο ἦθος καὶ ὕφος, τὸ παλιὸ τραγουδί:

κι καλὸ ξήμερμα!

— Καληνύχτα, καληνύχτα!
Κι ταχιά τοῦ δρόμ' στοῦ θ'κό-μας τοῦ σπῖτ'. Τ' αἰκοῦται;

— Καρτέρ' μας.

Ἔτσι (ἢ κάπως ἔτσι) γίνον-ταν τὰ νυχτέρια στὸ Νεχωρί-κάποτε. Τότε πὺ οὔτε τηλεό-ραση, οὔτε ραδιόφωνο, οὔτε κα-σετόφωνα, οὔτε ἠλεκτροφωτι-σμός (κι ἡ λάμπα πετρελαίου ἦταν πολυτέλεια) ὑπῆρχαν.

Σήμερα, βέβαια, δὲν κάνουμε νυχτέρια σὰν ἐκεῖνα τοῦ πα-λιοῦ καιροῦ. Δὲ λέμε δημοτικὰ τραγουδία, δὲν ἀκοῦμε ἀπλοῖκά παραμῦθια. Σήμερα ξενυχτάμε στὴν τηλεόραση. Καὶ μαστιγώ-νεται οἱ αἰσθήσεις μας μὲ ἄνο-στες, ἀνούσιες (καὶ ἀνόσιες, κά-ποτε) διαφημίσεις. Καὶ ἐκθαρ-δαρῶνεται τὸ πνεῦμα μας καὶ δορδορῶνεται ἡ ψυχὴ μας μὲ «προγράμματα» τοῦ σκυλάδικου, τοῦ ὑπόκοσμου καὶ τοῦ.. ἀπόπα-του.

Τὶ πνευματικὴ ὑποβάθμιση, τί ἠθικὸς ξεπεσμός καὶ τί κακο-γουστία, Θεέ μου!

ΔΗΜΗΤΡ. Β. ΦΟΥΡΛΑΣ

ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ

Ὁ Σύλλογός μας ἐπιχορηγῆ-θηκε γιὰ μιὰ ἀκόμα φορὰ ἀπὸ τὴν Εργατικὴν Εστία, μὲ τὸ πο-σὸ των 200.000 δρχ.

Τὸ Δ.Σ. τοῦ Συλλόγου μας ἐπισκέφθηκε τὸν πρόεδρο τῆς Εργατικῆς Εστίας καὶ ἐκλεκτὸ συντοπίτη μας κ. Κώστα Παπα-λέξη καὶ τὸν ευχαρίστησε γιὰ τὴν ἀγάπη του πρὸς τὸν Σύλλο-γο καὶ τὸ χωριὸ μας.

ΤΡΑΓΟΥΔΙ (τσάμικο)

νοῦλα τ' ἀμπέλια γύρισα κι οὔλα τὰ περιβόλια
γιὰ νὰ ὅρω μῆλο κόκκινο κι ἓνα κυδῶνι ἀφράτο
νὰ στεῖλω τῆς ἀγάπης μου πὺ εἶναι στὸ Μισολόγγι.
Τὸ Μισολόγγι νὰ καεῖ κι οὔλα τὰ καμποχώρια
κι ἐμέναν ἡ γι-ἀγάπη μου κάνα κακὸ μὴν πάθει.

Συλλογὴ Δ. Φ.

Θύμνησες...

☞ Συνέχεια ἀπὸ τὴν σελ. 1

ριού. Για νὰ φαίνεται ὁ «Γιάν-νος», πιο καλὰ ἀπ' τοὺς θεατές, ὁ Μπαρμπαγιώργος Φ., ἀξιοσέ-βαστο καὶ θυμόσοφο πρόσωπο τοῦ χωριοῦ μας, τοῦ φώναξε: «Ἐλα παρακάτω γιὰ νὰ φαίνε-σαι». Ὁ «Γιάννος» σβαρνιέται λίγο παρακάτω καὶ πάλι ἀκούει ἀπ' τὴν ἴδια φωνή: «Ἐλα πα-ρακάτω ν' ἀκούγεται». Στὴ δεύ-τερη προσπάθεια γιὰ τὸ παρα-κάτω σβάρνισμα μπήχνει μιὰ φωνή: «Ὦχ! μπήκε μιὰ ἀγκί-δα...». Ὁ πλαταγιασμός των γέ-λιων συγκλόνισαν τὴν ησυχία τῆς φεγγαρόφωτης βραδιάς καὶ ὁ ἀχὸς του ἀντιβούισε στὶς πλα-κολιθιές τοῦ Καρφοπεταλῖα, στέλνοντάς τὸν πίσω.

Τὸ δράμα συνεχίζεται μέχρι τὴ στιγμή, πὺ ἡ Γκόλφω πέ-φτει στὸ δάπεδο μισοπεθαμένη ἀπὸ τὸ δηλητήριο τῆς αυτοκτο-νίας. Ἀξάφνα μιὰ σουδερὴ φωνὴ σαϊτώνει τὴ σιγαλιά τῆς νύχτας. «Αχ! πέθανε ἡ καμμέ-νη...». Ἦταν μιὰ ψιλὴ κοριτσι-στικὴ φωνὴ πὺ τὴ στιγμή ἐκεί-νη συνέπασχε μὲ τὸν καμὸ καὶ τὴν προδοσία τῆς Γκόλφως ἀπὸ τὸν Ἰάσο.

Ἔτσι τέλειωσε τὸ ἔργο τῆς πρώτης βραδιάς.

Τὴ δευτέρη βραδιά, θυμάμαι,

στὸ ἔργο «Ὁ Μαγεμένος Βο-σκός», ἐνῶ ὁ Νίκος Β. θάπρεπε νὰ παρουσιαστῇ στὴ σκηνὴ χω-ρίς γενειάδα, τὸν βλέπει ὁ Μή-τσος Φ. νὰ εἶναι ἐτοιμὸς νὰ βγεί-στὴ σκηνὴ μὲ μιὰ τουλούπα ἀ-σπρη, ἀπὸ μαλλιά, κρεμασμένη στὸ πηγούνι του. Τὴν ἀρπάζει καὶ τὴν ξεκαλλᾷ μὲ δύναμη, χωρὶς καὶ ὁ ἴδιος ὁ Νίκος νὰ τὸ καταλάβει, λόγω ελαφριάς πα-νηγυριώτικης κρασοκατάνυξης.

Μετὰ τὸ δράμα παίξαμε τὴν κωμωδία «Ὁ Πάρεδρος τοῦ Χω-ριοῦ». Εἰδὼ ὁ Παντελάκης Μ. στὸ ρόλο τοῦ Πάρεδρου υπῆρξε ὑπέροχος καὶ ἀσύγκριτος καὶ ἀφήσε εποχὴ. Σαν Πρόεδρος, ἔπρεπε νὰ βγεί στὴ σκηνὴ κα-βάλα σὲ σελωμένο ἄλογο. Ἀλ-λα ἡ Μαρίκα, τὸ γαῖδούρι τοῦ Μπαρμπακώστα, πείσμωνε καὶ δὲν ἀνέβαινε στὴ σκηνή, οπότε τὴν ἀρπάζουν οἱ Μιχάλης Κ. καὶ Κώστας Σ. στὰ χέρια καὶ τὴν ἀνεβάζουν στὴ σκηνὴ μὲ τὸ ζόρι.

Αὐτὰ θυμάμαι καὶ πολλὰ ἄλλα.

Θύμισες πὺ δημιουργοῦν συγκίνηση καὶ νοσταλγία γιὰ εποχές πὺ ἡ ψυχαγωγία τοῦ χωριοῦ βρισκότανε στὸ δικό του δυναμικὸ καὶ στὴν παρά-δοσή του.

Π. ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΥ

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜ. ΦΟΥΡΛΑ

☞ Συνέχεια ἀπὸ τὴν σελ. 1

χθου. Ψάχνει παντοῦ καὶ ὁ-λα τὰ ἀρχεῖα μὲ δίψα καὶ ε-πιμέλεια γιὰ κάθε Νεχωρί-τικο παλιὸ στοιχεῖο, λαογρα-φικό, ἱστορικό κ.λπ. Δια-σταυρῶνει καὶ επαληθεύει τὰ στοιχεῖα καὶ τὰ γεγονό-τα καὶ, ἀν δὲν τὰ ἐξακριβώ-σει, δὲν τὰ γράφει. Εἶναι ο-

παδὸς τῆς πληρότητας, τῆς ἀκρίβειας καὶ τῆς ὁρθότη-τας. Εἶναι ἀντικειμενικός, ἀρκετὰ αυστηρὸς καὶ σὲ ο-ρισμένα σημεῖα επικριτικός, διότι επικρίνει καὶ καυτη-ριάζει ἀλλοιώσεις, παρερ-μηνείες, ἐκούσιες καὶ ἀκού-σιες των παραδόσεων, των φορεσιῶν, των χορῶν, των τραγουδιῶν κ.λπ. Καλὸς συγγραφέας, ἀλλὰ αυστη-ρὸς στὶς κρίσεις του, δὲν χαρίζει κάστανα σὲ κανέ-ναν, πὺ λέμε. Γι' αὐτὸ ἴσως ὁρισμένοι ἀναγνώστες νὰ ἐνοχλοῦνται καὶ νὰ δυσανα-σχετοῦν. Μερικὰ ἀπὸ τὰ ε-πικρινόμενα δὲν εἶναι ευ-κατάποτα καὶ δίκαια επικρί-νονται ἀπὸ τὸν συγγραφέα.

Ἀς γίνεи κατανοητὸ πὺς, ὅ,τι γράφει, τὸ γράφει ἀπὸ υπερβολικὴ ἀγάπη καὶ σε-βασμὸ στὴν (ιερὴ) παρά-δοση καὶ τὸ χωριό.

Πέρα ἀπὸ τὶς παραπάνω ἐκδόσεις, ἔχει κι ἄλλες πολ-λές ἐργασίες, πὺ δημο-σιεύθηκαν στὸ ΝΕΧΩΡΙΤΗ καὶ σὲ ἄλλες πατριωτικὲς ἐφημερίδες. Πρόκειται γιὰ ἐκπαιδευτικὸ μὲ πολλὰ προ-σόντα. Τοῦ εὐχομαί νὰ συ-νεχίσει τὴ συγγραφικὴ του δρᾶση καὶ τὴν ἀνεκτίμητη προσφορὰ του στὴ διάσωση τῆς γνήσιας παράδοσης τοῦ χωριοῦ μας καὶ τοῦ ντόπιου γλωσσάριου (πιπρίγκι, τσε-κροπέταυρα, ἴλασμένα, ση-καπιθώστρα, μπλιατσουνιά-ζω κ.ά.), γιὰ νὰ μὴ χάσουμε οἱ παλιοὶ τὶς ρίζες τῆς ἰδιαί-τερης πατρίδας καὶ νὰ πλη-ροφορηθοῦν οἱ ἐπερχόμε-νες γενιές τῆς Νεχωρίτικης λαογραφικῆς παρακαταθή-κης.

ΝΙΚ. ΜΠΑΖΙΩΝΗΣ

ΜΑ ΟΥΤΕ ΚΑΝ ΓΕΝΝΗΘΗΚΕΣ ΕΚΕΙ

Ἡ Τελευταία κουβέντα τοῦ φίλου μου ὁμολογῶ πὺς μὲ κλόνισε λίγο. Πράγματι δὲν εἶχα γεννηθεῖ ἐκεῖ. Λί-γες καλοκαιρινὲς μέρες εἶ-χα περάσει στὸ χωριό. Αὐ-τὸ ἦταν ὅλο. Κι ὕστερα, γιὰ-τί νὰ μὴν πηγαίναμε μαζὶ σ' ἓνα νησάκι;

— Κόσμο θα βλέπαμε! Μπάνιο θα κάναμε! Καὶ τὸ σπουδαιότερο; Σαν μας ρω-τούσαν θα λέγαμε καὶ τὸ ὀ-νομα τοῦ νησιοῦ καὶ θα πε-ριμέναμε ἀντιδράσεις κα-μαρώνοντας.

— Το χωριὸ σου ποιὸς τὸ ξέρει; με ρώτησε, χωρὶς νὰ κάνει καμιά προσπάθεια νὰ κρύψει τὴν εἰρωνικὴ του διάθεση.

— Κανείς. Βιάστηκε νὰ ἀ-παντήσῃ γιὰ μένα, παίρνον-τας θάρρος ἀπ' τὴ σιωπὴ μου καὶ πιέζοντας πιο πολὺ τὶς ἐντυπώσεις.

Χωρίσαμε χωρὶς νὰ του ἀπαντήσω, κι, ἀν με ρωτή-σεις, δὲν θυμάμαι ἀν τὸν καληνύχτησα.

— Θα σ' ἀπαντήσω αὔριο θυμάμαι μόνο πὺς τούπα.

Κι ἀρχισα νὰ ζυγίζω. Κι αὐτὲς τὶς ὥρες πὺ λες κι ὁ Θεὸς τὶς ἐφτιαξε μόνο γιὰ νὰ συλλογιέσαι, πέρασε μπροστὰ μου τὸ χωριό.

Δὲν εἶχα γεννηθεῖ ἐκεῖ, κι ὁμως ἐκεῖ εἶχα ζήσει. Κι ἀν τὸ νόημα τῆς ζωῆς δὲν ὑπάρχει μες τὴ γέννηση, τότε δὲν μπορῶ νὰ καταλά-βω γιὰτί αὐτὴ ὑπάρχει στα λεζικά.

— Ἐβλεπες πὺς δὲν σοῦ ἔφταναν ἀμέτρητες «καλη-μέρες» μέχρι νὰ φτάσεις στὴν πλατεία. Κι ὅταν αὐ-τὲς πάλι σῶνονταν, κι ὅταν ὁ ἥλιος —λές καὶ καιρέταγε ἀπ' αὐτὸς— ξεψύχαγε πίσω ἀπ' τὸν Καρφοπεταλῖα, οἱ «καληνύχτες» ἐπερνᾶν τὴ θέση τους.

Καὶ μέσα ἀπὸ αὐτὸ τὸ καϊρέτισμα ζούσες.

— Ἠλπιζες καὶ σύ, —καὶ μαζί σου ὅλοι οἱ ἄλλοι— πὺς ὁ Σεπτέμβρης θα σε ξέχνα-γε, καὶ πὺς τὸ ημερολόγιο θὰ ἔκανε λάθος κι αὐτό, καὶ δὲν θὰ ἔφευγε ἡ Ἀνοιξη. Γιὰτί ὅλες οἱ εποχές στὸ χωριὸ εἶναι Ἀνοιξη. Κι ἀν ἡ ἐλπίδα δὲν εἶναι Ἀνοιξη τότε τι εἶναι;

Καὶ μέσα ἀπ' τὴν ἐλπίδα ζούσες.

— Ἐβλεπες τὸ καλωσόρι-σμα νὰ γίνεи ἀληθινό. Στὸ συγγενή, στὸ γνωστό, στὸν ἀγνωστό, ὅπως ἀληθινὸ εἶ-ναι καὶ τὸ κάθε τι ἐκεῖ πᾶ-νω. Καὶ μέσα ἀπ' αὐτὸ τὸ καλοσύρισμα ζούσες.

— Καὶ ἐβλεπες, σὰν ζημέ-ρωνε ἡ Γιορτὴ Τῆς ὅλοι μα-ζί, νὰ γίνονται ἓνα. Πὺ δὲν ξεχώριζαν λες οὔτε στὸ πρόσωπο —αφού ὅλοι τους παιδιὰ Τῆς εἶναι— νὰ τιμούν καὶ νὰ γλεντοῦν τὴ χάρη Τῆς.

Καὶ μέσα σ' αὐτὸ τὸ συν-ταίριασμα ζούσες.

☞ Συνέχεια στὴ σελίδα 6

‘Η Βέρα της μάνας

Τό είχε από μέρες επισημάνει. Είχε περάσει πολλές φορές απ’ έξω και με τὸ νοῦ του ἔκανε δοκιμές. Ἐντυπωσιακή ἡ ἐπιγραφή, ΚΟΣΜΗΜΑΤΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΟ ΑΠΑΡΑΜΙΛΛΟΝ. Ἦξερε πόσα θήματα ἀκριβῶς χρειάζονται ἀπὸ τὴ μέση του πεζοδρομίου που συνήθως περνάει ὁ πεζὸς γιὰ νὰ μπεῖ στὴν εἴσοδο. Εἶχε ἐπισημάνει καὶ ποῦ ἔβρισκόταν ὁ πάγκος πὺν πίσω του στεκόταν ὁ ὄρθιος ὁ ἰδιοκτήτης ἡ ὁ υπάλληλος — δὲν εἶχε σημασία. Ἀκόμα εἶχε μελετήσει ποιὲς ὥρες δὲν εἶχε κόσμο — πελάτες. Ἦταν νωρὶς τὸ ἀπόγευμα ἢ νωρὶς τὸ πρωί. Τὸ σχέδιο εἶχε καλὰ μελετηθεῖ, ἢ ἀπόφαση ἦταν παρμένη καὶ δὲν ἀπόμεινε παρὰ ἡ ὥρα πού τὸ σχέδιο θὰ γινόταν πραγματικότητα. Τὸ σχέδιο τοῦ Τάσου ἔμοιαζε συνωμοτικό. Ὅμως ἀδικία τῶν ἀδίκων θὰ πάσχιζε κανεὶς νὰ βρεῖ καὶ ἔχνος ἔστω κακῆς πρόθεσης. Τέλος πάντων, σήμερα 23 Ἰουνίου 1954 τὸ ἀποφάσισε νὰ εἶναι ἡ ἡμέρα πού τόσο καιρὸ τὴν ἀνέβαλλε. Μὲ βήμα γρήγορο καὶ σταθερὸ καὶ με ὅση ἡρεμὴ καὶ ἀπλή—τού λάχιστον ἔτσι νόμιζε— προχώρησε μέχρι τὴν εἴσοδο τοῦ κοσμηματοπωλείου. Εἶχε κάποια ταραχή γιατί μόλις πῆγε νὰ μπεῖ νόμιζε ὅτι πολὺς κόσμος ἀπὸ μέσα τὸν κοίταζε ἐξεταστικά. Γρήγορα κατάλαβε ὅτι τίποτα δὲν συμβαίνει καὶ μπῆκε μέσα. Ὁ ἔμπειρος κοσμηματοπώλης με τὴν ἐπαγγελματικὴ του εὐγένεια καὶ τὸ προσποιητὸ χαμόγελο τὸν πλησίασε καὶ θέλοντας ἴσως νὰ τὸν ἐνθαρρύνει, καθὼς τὸν εἶδε λίγο σατισμένο τοῦ εἶπε: «Ὅριστε παρακαλῶ, τί θὰ ἤθελε ὁ κύριος;». Τὸ γεγονός ὅτι τὸν προσφωνοῦσε «κύριε» εἰδείχνε ὅτι τὸν ἐπαιρνε στὰ σοδάρα, ὅμως αὐτὸς ἔνωσε πῶς ἀμήχανος καὶ δρέθηκε σὲ δύσκολη θέση νὰ πεῖ αὐτὸ πού ἤθελε. Ὁ ἄλλος κατάλαβε τὴ δυσκολία του καὶ γιὰ νὰ διευκολύνει τὰ πράγματα, ἄλλωστε αὐτὴ ἦταν ἡ δουλειά του, ἄρχισε τίς διερευνητικὲς ἐρωτήσεις: «Θέλουμε κάτι γιὰ κανένα δωράκι, ἢ κάτι γιὰ σὰς τὸν ἴδιο;». Τοῦ ῥθε τοῦ Τάσου στὴν ἀρχὴ βολικὸ κι ἦταν ἔτοιμος νὰ πεῖ: ναι, γιὰ ἓνα δωρο πρόκειται. Ἀλλὰ συγκρατήθηκε καὶ δὲν εἶπε τίποτα. Δὲν μπορούσε νὰ θεωρηθεῖ δῶρο αὐτὸ πού ἤθελε αὐτός. Ἀλλιώς τὸ εἶχε σκεφθεῖ ὁ ἴδιος, ἀλλιώς τὸ εἶχε βαφτίσει. Ἐδῶ δὲν ἦρθε νὰ κάνει ἓνα δωρο, ἐδῶ ἦρθε... Στιγμιαία ὁ νοῦς του γύρισε πίσω ἀρκετὰ χρόνια καὶ θυμήθηκε. Θυμήθηκε τότε. Ἐκείνη τὴν ἡμέρα τῆς Κατοχῆς. Τότε πού ἔλα ἦταν μαύρα. Τότε πού τὴ μνήμη του εἶχε σηματοδέσει ἓνας ἀγώνας μικρῶν καὶ μεγάλων, ὁ ἀγώνας γιὰ τὴ ζωὴ. Θυμᾶται καθαρά, παρόλο πού τότε ἦταν παιδί μικρὸ, τὴν ἀγωνία καὶ τὴν πάλη τῶν γονιῶν του νὰ κρατήσουν στὴ ζωὴ τὰ παιδιά τους, τὴ φανίλια τους. Ὁ μεγάλος ἀγώνας δινόταν γιὰ τὸ ψωμί. Τὸ ψωμί, πού τὸ στεροῦσε ὁ κατακτητής, ἀπὸ τὸ λαό. Τὸ ψωμί πού πεισματικά ἀρνιόταν νὰ δώσει ὁ τόπος τους. Ὁ τόπος τους πού ἦταν ὀρεινὸς καὶ ἄγονος. Πάσχιζαν οἱ φτωχοὶ καλλιεργητὲς, ἀλλὰ χωρὶς ἀποτελεσμα. Μερικὲς φορές ἡ σοδειὰ ἦταν λιγότερη ἀπὸ τὸ σπόρο πού εἶχαν σπείρει. Ἀπογοήτευση γιὰ τὸ γονιὸ πού εἶχε τό-

σα στόματα νὰ ταΐσει. Τὰ παιδικὰ μάτια ἦταν καρφωμένα στὰ χέρια τῶν γονιῶν προσμένοντας νὰ τὰ δοῦν γεμάτα.

Καὶ τί δὲν εἶχαν κάνει οἱ γονεῖς τους! Πάλευαν μαζί με τοὺς ἄλλους χωριανούς. Πολλὲς φορές εἶχαν ξεντευθεῖ στὰ καμποχώρια ψάχνοντας γιὰ ψωμί: σιτάρι, καλαμπόκι, κριθάρι, ὅ,τι βρεθεῖ. Συχνὰ οἱ προμήθειες γίνονταν με ἀνταλλαγή. Μετέφεραν προϊόντα καὶ εἶδη ἀπὸ τὸ χωριὸ καὶ τὰ ἀντάλλασσαν με καλαμπόκι. Συνήθως ἡ ἀνταλλαγή στὸ χωριὸ γινόταν με εἶδη τοῦ σπιτιοῦ κοινὰ ἢ καὶ πολύτιμα: ρούχα, ὑφαντὲς κουβέρτες, κιλίμια, ἀκόμα καὶ εἶδη ἀπὸ τὴν προίκα τῆς μεγαλύτερης κόρης. Τὶς πὺν πολλὲς φορές εἶχαν δοθεῖ πράγματα γιὰ ἓνα κομμάτι ψωμί. Γιατὶ οἱ «ἐμποροὶ» τῆς ἐποχῆς ἐκείνης δὲν διακρίνονταν γιὰ τὰ συναλλακτικὰ τους ἦθη. Κατὰ καιροὺς εἶχαν δώσει τὰ πλέον πολύτιμα εἶδη τοῦ σπιτιοῦ τους καὶ ἀκόμα οἰκογενειακὰ κειμήλια: χρυσὰ σφαιρὰ, καρφίτσες, δακτυλίδια, ἀλυσίδες, ρολόγια καὶ ὅλα γιὰ λίγες ὀκάδες πολυτίμου ψωμοῦ, πού ὅμως ἦταν κομμάτι ζωῆς. Αὐτὸ ἀπάλυνε τὸν πόνο ἀπὸ τὸν ἀποχωρισμὸ τῶν πολυτίμων εἰδῶν. Γιατὶ αὐτὸ πού προεῖχε ἦταν τὸ κράτημα τῶν παιδιῶν καὶ τῆς οἰκογένειας στὴ ζωὴ. Τὸ θέμα ἦταν πράγματι ζωῆς καὶ θανάτου. Τὸ κακὸ τραβοῦσε πολὺ. Δὲν φαίνονταν στὸν ὀρίζοντα καμιά βελτίωση, κάτι πού νὰ ἐνθαρρύνει τοὺς φτωχοὺς καὶ πεινασμένους, ὁ πόλεμος συνέχιζε, ἡ πείνα τὸ ἴδιο. Πόσο θὰ ἄντεχαν. Μαύρη ἀπελπισία. Ἀν τύχαινε καὶ ἐξοικονομοῦσαν λίγο καλαμπόκι ἄνοιζε πάλι ἓνα χαμόγελο αἰσιοδοξίας. Ἡ ἐλπίδα ἦταν αὐτὴ πού τοὺς κράταγε. Ἐλπίδα γιὰ λευτεριά καὶ κοντὰ σ’ αὐτὴ νὰ τελειώσουν τὰ θάσανα τῆς πείνας.

Τὴν ἀνοιξὴ τοῦ 1944 τὰ πράγματα εἶχαν χειροτερέψει ἀκόμα. Πολὺ δύσκολα νὰ ἐξοικονομηθεῖ τὸ ψωμί. Ὅ,τι μπορούσαν νὰ ξεπουλήσουν ἢ μάλλον νὰ ἀνταλλάξουν με λίγο ἀλεύρι τὸ εἶχαν κάνει. Δὲν τοὺς ἀπέμεινε τίποτα πιά πού θὰ μπορούσαν νὰ τὸ μεταβάλουν σὲ λίγο ψωμί. Γιατὶ πάντα ὑπῆρχαν οἱ «ἐμποροὶ» ἔτοιμοι νὰ ἀρπάξουν ὅ,τι βροῦν γιὰ λίγο καλαμπόκι. Ὁ Τάσος θυμᾶται πολὺ καλὰ τὴν ἀνοιξιὰτικὴ ἐκείνη μέρα. Ἦταν Πέμπτη καθόταν στὸ πλατὺ χαγιάτι τοῦ σπιτιοῦ τους καὶ ἔδλεπε ἀπέναντι στὸ βουνὸ τὰ παιχιδίσματα ἀπὸ τίς σκιὲς τοῦ ἡλίου πού πῆγαινε νὰ δύσει. Ἀκουσε θήματα στὸν ἀποκάτω δρόμο πού περνάει μπρὸς ἀπ’ τὸ σπίτι τους. Γύρισε λίγο καὶ εἶδε ἓνα μουλάρι φορτωμένο καὶ πίσω ἓναν ἄνθρωπο. Τὸν γνώρισε ἦταν αὐτός πού τοὺς εἶδνε καλαμπόκι καὶ τοὺς ἐπαιρνε τὰ πράγματά τους. Ἀργότερα ἔμαθε ὅτι αὐτοὺς τοὺς ἔλεγαν μαυραγορίτες. Ὅταν πλησίασε στὴν αὐλόπορτα τοῦ σπιτιοῦ τους, καὶ καθὼς ἦταν ἀνοιχτὴ, ὁ μαυραγορίτης στάθηκε, κοίταξε μέσα καὶ φώναξε: «Ἐ, κυρά». Εἶδε τὴ μάνα του πού ἔβρισκόταν στὴν αὐλὴ νὰ ῥχεται πρὸς τὴν αὐλόπορτα διστακτικὰ καὶ ἐξεταστικά. Ὁ Τάσος, αὐτὸν τὸν ἄν-

θρωπο τὸν ἔδλεπε με δέος, ἀλλὰ καὶ ἐλπίδα. Δὲν κουνήθηκε, δὲν μίλησε καθὼς δὲν φαίνονταν ἀπὸ τὴν αὐλόπορτα, γιατί ἦταν πίσω ἀπὸ τὸ φουντωτὸ ἀγριοκλήμα. Ἐκατσε καὶ παρακολουθοῦσε. Ὁ ξένος ρώτησε τὴ μάνα του ἂν ἔχει τίποτα. Ἡ μάνα ἀποκρίθηκε ξερά καὶ κοφτὰ: «Ἐρεῖς καλά πὺς δὲν μᾶς ἀπόμεινε τίποτα. Τὰ πῆρες ὅλα. Τὴν ἄλλη φορὰ πῆρες τὰ τελευταῖα». «Ἐ, λεγα μήπως ἔχεις κάτι», εἶπε. «Ὅχι, τίποτα. Τὰ ρουχαλάκια μας πού φορᾶμε κι αὐτὰ πού σκεπαζόμαστε».

Ὁ Τάσος με καρφωμένα μάτια καὶ τεντωμένα αὐτιά παρακολουθοῦσε. Ἦξερε πὺς ἡ μάνα του δὲν θὰ ἤθελε νὰ παρακολουθεῖ τὴ σκηνὴ αὐτὴ, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά ἔπρεπε νὰ δεῖ τί θὰ γίνει. Κι ἔτσι ἀκίνητος καὶ σιωπηλὸς περίμενε. Ἡ ματιά τοῦ μαυραγορίτη ἔπεσε στὰ χέρια τῆς γυναίκας, καθὼς τὰ κρατοῦσε δεμένα μπροστά της καὶ τὰ ἐρευνοῦσε. Ἡ ἴδια μόλις ἔνωσε τὴ ματιά του στὰ χέρια της τὰ ἔλυνε καὶ με μιὰ ἀπότομη κίνηση σὰν νὰ εἶχαν πέσει πάνω τοὺς ἀναμμένα κάρβουνα, τὰ τράβηξε καὶ τὰ ἔκρυψε πίσω της.

— Ἀ, ἄκου νὰ σοῦ πῶ, τοῦ κάνει αὐστηρά, σχεδὸν με μίσος. Ποτέ, μὰ ποτέ, δὲν μπορῶ νὰ δώσω τὴ βέρα μου.

Λέγοντας αὐτὰ τὸ πρόσωπό της ἀγρίεψε καὶ τραβήχτηκε ἓνα βήμα πίσω, θέλοντας νὰ μεγαλώσει τὴν ἀπόσταση πού τὴν χώριζε ἀπὸ τὸν βέδηλο. Ὁ ἄλλος με ὕφος σχεδὸν ἀδιάφορο εἶπε: «Δὲν εἶπα τίποτα, ἀλλὰ ἀπλῶς σκεπτόμουν ὅτι κάτι πιάνει». «Ὅ,τι καὶ νὰ πιάνει δὲν γίνεται, δὲν μπορῶ νὰ δώσω τὴ βέρα μου, τὸ γάμο μου», ἔλεγε καὶ ξανάλεγε, καὶ τὸ δεξιὸ της χέρι τὸ εἶχε φυλαγμένο πίσω της σὰν νὰ ἤθελε νὰ τὸ προφυλάξει ἀπὸ τὸν ἄρπαγα. Ἐνωσε ὅτι μιὰ ἀόρατη καὶ στανική δύναμη προσπαθοῦσε νὰ τῆς ἀφαιρέσει τὴ βέρα. Ὁ Τάσος παρακολουθοῦσε. Δὲν μπορούσε νὰ ξεδιαλύνει τί ἔπρεπε νὰ κάνει, νὰ μείνει ὡς τὸ τέλος ἔτσι, νὰ φύγει ἢ νὰ φωνάξει. Ἐμεινε ἀποσβολομένος. Κάνοντας δῆθεν μιὰ κίνηση ὅτι θὰ ἔφρευε, ὁ ξένος εἶπε: «Ἄν ἤθελες, θὰ μπορούσα νὰ σοῦ δώσω 12 ὀκάδες καλαμπόκι». Ἡ μάνα δὲν ἀντέδρασε δὲν εἶπε τίποτα. Ὁ ἄλλος, ἐνθαρρημένος ἀπὸ τὴ σιωπὴ αὐτὴ στάθηκε καὶ συνέχισε: «Μὴ ξεχνᾶς πὺς ἡ βέρα εἶναι τόσον χρόνων, ἔχει λιώσει». Ἡ σιωπὴ τῆς γυναίκας παρατάθηκε σὰν νὰ σκεφτόταν. Οἱ 12 ὀκάδες καλαμπόκι θὰ δώσουν ψωμί στὰ παιδιά γιὰ λίγο καιρὸ. Κι ἀπ’ τὴν ἄλλη μεριά, ὁ γάμος στηρίζεται στὴ βέρα; Ὅχι. Ἀλλοῦ εἶναι ὁ γάμος. Μὲ τὸν ἄντρα της ἀγωνίζονται καὶ παλεύουν χέρι χέρι νὰ μεγαλώσουν καὶ νὰ ζήσουν τὰ παιδιά τους. Τὸ μεγάλο της χρέος εἶναι νὰ ζήσουν τὰ παιδιά τους. Ζυγίζοντας στὸ νοῦ της ὅλα αὐτὰ, εἶπε ὅτι ἡ ζωὴ τῶν παιδιῶν βαραίνει, εἶναι τὸ πᾶν. Ἐκλείσε τὰ μάτια της γιὰ δευτερόλεπτα, ἔσφιξε τὰ χεῖλη της κι ὕστερα τοῦ ἀπάντησε ἐπιτακτικά: «Νὰ δώσεις κάτι παραπάνω». Ὁ ἄλλος με ἐκδηλὴ ἱκανοποίηση, ἔσπευσε νὰ συμπληρώσει: «Ἄντε, ἐπειδὴ σοῦ ἔχω πάρει κι ἄλ-

λα πράγματα, 15 ὀκάδες». Ἡ μάνα με μιὰ γρήγορη κίνηση, σὰν νὰ ἤθελε νὰ τελειώσει μιὰ ὥρα γρηγορότερα, ἔβγαλε τὴ βέρα καὶ σχεδὸν τὸν διέταξε: «Ζύγισε τὸ καλαμπόκι». Ὁ μαυραγορίτης ζύγισε γρήγορα τὸ καλαμπόκι, πῆρε τὴ βέρα καὶ εἶπε: «Καλοφάγωτο», ἐνῶ ἡ μάνα ἀπομακρυνόταν χωρὶς νὰ πεῖ οὔτε λέξη.

Τοῦ Τάσου κείνη τὴ στιγμὴ τοῦ σκίζονταν ἡ καρδιά γιὰ τὸν πόνο τῆς μάνας του. Σκέφθηκε νὰ πάει νὰ τῆς πεῖ πόσο τὴν ἀγαπάει, νὰ τὴ βοηθήσει κείνη τὴ δύσκολη στιγμὴ. Δὲν ἤθελε ὅμως νὰ μάθει ὅτι τὰ ξέρει ὅλα. Σφίχτηκε ἡ καρδιά του, ἓνας κόμπος τοῦ ἦρθε στὸ λαιμὸ, φούντωσε ἡ ὀργὴ γιὰ κείνον τὸν ἄνθρωπο, ἀλλὰ κρατήθηκε ἐκεῖ. Ἐνωσε τὸν καμῖο τῆς μάνας του, πού ἀναγκαζόταν νὰ ἀποχωριστεῖ κάτι πολὺ ἀγαπημένο, ἓνα σύμβολο, περισσότερο ὅμως ἔνωσε τὴ θυσία της, θυσία πού γινόταν γι’ αὐτὸν καὶ τὰ ἀδέλφια του. Πλημμύρισε ὅλος ἀπὸ ἀγάπη καὶ εὐγνωμοσύνη γι’ αὐτήν. Κύλησαν δάκρυα στὰ μάγουλά του. Τὸ μόνο πού μπόρεσε νὰ κάνει ἦταν ἓνας ὄρκος. Ὅχι σὰν ἀντίδραση τῆς στιγμῆς, ἀλλὰ με εὐθύνη, μιὰ πράξη θεληματικὴ, μιὰ ἀπόφαση στέρεη. Ὅρκιστηκε στὸ Θεὸ, καθὼς ἀπέναντι ἀντίκρυζε τὸ καμπαναριὸ τῆς ἐκκλησίας, νὰ φέρει αὐτὸς, νὰ ἀγοράσει ὁ ἴδιος με τὰ πρῶτα λεφτὰ πού θὰ θγάλει μόλις μεγαλώσει, νὰ φέρει μιὰ βέρα στὸ χέρι τῆς μάνας τους. Κι αὐτὸ θὰ γίνει ἀφοῦ περάσουν οἱ μαῦρες μέρες τῆς σκλαδιᾶς καὶ ῥθεῖ πάλι ἡ λευτεριά. Τὸν ὄρκο αὐτὸ δὲν τὸν εἶπε ποτε σὲ κανένα, ἦταν τὸ μεγάλο του μυστικὸ. Οὔτε βέβαια καὶ στὴ μάνα του τὸν εἶπε. Ἀλλωστε δὲν ἤξερε ὅτι ὁ Τάσος τὰ εἶχε δεῖ ὅλα. Μιὰ μέρα ἡ μεγάλη του ἀδελφὴ ρώτησε με ἐκπληξη, καθὼς κοίταζε τὰ χέρια

τῆς μάνας τους πού ἦταν ἡ βέρα της. Τῆς ἀπάντησε ὅτι εἶναι πολὺς καιρὸς πού τὴν ἔχασε. «Τότε πού κόβαμε τὰ βάτα στὸ χωράφι», εἶπε. «Νὰ φάσουμε, ἐκεῖ θὰ εἶναι, θὰ τὴ βροῦμε», ἐπέμεινε ἡ κόρη. «Ποῦ νὰ φάχουμε, κορίτσι μου, ἴσως νὰ τὴν ἔχασα καὶ στὸ λόγγο πού πῆγα γιὰ ξύλα». Ἐτσι γρήγορα, γρήγορα καὶ πειστικὰ ἔκλεισε τὸ θέμα. Τὴν ἀλήθεια ἤξεραν ὁ καθένας ξεχωριστὰ, ὁ Τάσος καὶ ἡ μάνα του καὶ ἀσφαλῶς ὁ πατέρας, ἀφοῦ θὰ τοῦ τὸ εἶχε πεῖ αὐτὴ. Ἐρὴν ὑποχρέωση γιὰ τὸν Τάσο νὰ τιμήσει τὸν ὄρκο του πού ἔδωσε κοιτάζοντας τὸ καμπαναριὸ, νὰ φέρει στὸ χέρι τῆς μάνας του μιὰ βέρα. Γι’ αὐτὸ δρίσκεται στὸ κοσμηματοπωλεῖο, τὸ Ἀπαράμιλλον.

Ὁ κοσμηματοπώλης τὸν εἶδε ἀφηρημένο γιὰ λίγες στιγμὲς καὶ με εὐγένεια προσπάθησε νὰ τὸν συνεφέρει: «Λοιπὸν, ἀποφασίσαμε γιὰ τὸ δωράκι;». «Ναί», ἀπάντησε ὁ Τάσος ἀποφασιστικά καὶ σταθερά, «θέλω μιὰ βέρα». Ζητάει μιὰ βέρα καὶ ὄχι δύο, ὅπως εἶναι τὸ συνηθισμένο. Ὁ κοσμηματοπώλης με διακριτικότητα, τὸν διόρθωσε: «Ἐνα ζευγάρι βέρες θέλετε νὰ πεῖτε». Ὁ Τάσος ἤξερε πολὺ καλὰ τί ἤθελε. Μόνο μιὰ βέρα ἤθελε. Μιὰ βέρα γιὰ νὰ μπεῖ ξανά στὸ μητρικὸ χέρι ἀπ’ ὅπου βγήκε σχεδὸν βίαια, ἀναγκαστικά, στὴν πάλη γιὰ τὴ ζωὴ, γιὰ τὴν ἐπιβίωση. Κι ὅταν πῆρε στὰ χέρια του τὴ βέρα ἔνωσε ἄντρας, δυνατὸς, περήφανος. Ἐνωσε ὅτι καὶ ὁ ἴδιος δοθήθηκε σὲ κείνον τὸν ἀγῶνα ἐκείνου τὸ καιροῦ. Ἐνωσε τὴν ἀπαλότητα τοῦ ροζιασμένου καὶ λίγο γερασμένου χερσιοῦ τῆς μάνας του, καθὼς τῆς φοροῦσε τὴ βέρα της. Εἶδε τὰ δακρυσμένα μάτια της, κι ἄκουσε τὰ σφιγμένα χεῖλη της νὰ ψιθυρίζουν: «Παιδί μου, σ’ εὐχαριστῶ».

ΠΑΥΛΟΣ ΒΛΑΧΟΣ

(Απὸ τὴ διηγηματικὴ του Συλλογὴ «Ἐμεῖς οἱ νέοι»)

ΑΘΗΝΑ, ΠΑΝΗΓΥΡΙ '86

Μου ἔλειψε!

Ξύπνημα ξημερώματα. Στον ὦμο οἱ θαλίτσες, οἱ τσάντες με τίς γιάλες, τα αυγά. Μεγαλύτερο βάρος στὴν καρδιά μου. Κοιτᾶω τὸ οπίθι, λες καὶ δὲν θὰ τὸ ξαναδῶ. Βγαίνω ἀπ’ τὴν αὐλόπορτα καί, στὸν ἀνήφορο γιὰ τὴν πλατεία. Δύσκολος ἀνήφορος. Καὶ τίς προηγούμενες μέρες δὲν τοῦ φαίνονταν γιὰ δύσκολος στὸ ἀνέβασμα, μόνο τὸ κατέβασμα μας δυσκόλευε λίγο μετὰ ἀπὸ κάποιες νυχτερινὲς παρεκτροπές.

Φτάνω στὴν πλατεία. Φανερά τα σημάδια τοῦ τι προηγῆθηκε. Ἡ ἐξέδρα στὴ θέσῃ της, τραπέζια μισομαζεμένα με τίς καρέκλες ἀναποδα πάνω τους, κάποιο μπουκάκι σπασμένο. Σημάδια τοῦ «κυκλῶνα» πού λέγεται Νεχωρίτικο πανηγύρι.

Ἄλλα δύο αυτοκίνητα φορτωμένα γιὰ τὸ ταξίδι.

Φιλὶ ἀποχαιρετισμοῦ με τὴ θεῖσα, ὑπόσχεση γιὰ γρήγορη ἐπάνοδο.

Ξεκινᾶμε ἀμύλητοι. Ἀλλὰ

καὶ τι νὰ πούμε γιὰ ‘κει πού πηγαίνουμε; Ἡ νὰ πούμε γι’ αὐτὰ πού περάσαμε ἐδῶ. Θάναι μεγαλύτερος ὁ πόνος τοῦ χωρισμοῦ.

Εκκλησία, Σχολεῖο, στροφὴ, Παλιόγυρνα. Ἡ ταμπέλα ἀναφέρει. «Νεχωρί τέλος». Ἀπ’ τὸ παράθυρο ἡ δροσιὰ τοῦ πρωινοῦ με περσινιάζει. Κρυώνω, ἀλλὰ τὸ παράθυρο δὲν κλείνει, μὴ λείψει ἐστὼ κι αὐτὸ τὸ ψυχρὸ αεράκι καὶ νοιώσω ἀκόμη μακρύτερα.

Κάθε στροφὴ καὶ τὸ δλέμ μα κάτω.

Κάθε στροφὴ καὶ τὸ δλέμ μα μακρύτερα.

Μου ἔλειψε αὐτὴ ἡ ὥρα τοῦ ἀποχωρισμοῦ με τὸ χωριό.

Μου ἔλειψε, ὅσο καὶ ἡ σιγὴ πού τὸ χωριὸ πρωτοφαίνεται, πού πρωτοαντικρίζεις τίς στέγες ἀπὸ μακριά. Κι ἀν εἶσαι ἀπ’ τὸν πάνω μαχαλά, κοιτᾶς τὸ οπίθι σου καὶ θάξεις στοίχημα ὅτι κάποιος εἶναι στὴ θεράντα καὶ κουνάει τὸ χέρι του. Μου ἔλειψε ὅσο καὶ τὸ Συνέχεια στὴ σελίδα 6

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΙΘΟΥΣΑΣ ΜΑ ΟΥΤΕ ΚΑΝ ΓΕΝΝΗΘΗΚΕΣ ΕΚΕΙ

Η Γενική Συνέλευση ψήφισε τον παρακάτω κανονισμό λειτουργίας της αίθουσας, τον οποίο και δημοσιεύουμε.

Άρθρο 1ο

ΟΝΟΜΑΣΙΑ

Ονομασία της αίθουσας «ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΝΕΧΩΡΙΤΗ».

Άρθρο 2ο

ΒΑΣΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1. Η αίθουσα αποτελεί ιδιοκτησία του Συλλόγου και

υπόκειται στις διατάξεις του άρθρου 15 του καταστατικού.

2. Η οικονομική διαχείριση της αίθουσας γίνεται από το Δ.Σ.

3. Υπεύθυνος έναντι του Δ.Σ., για την ομαλή λειτουργία της είναι ο Αιθουσάρχης που είναι μέλος του Δ.Σ. και ορίζεται από αυτό.

Άρθρο 3ο

ΣΚΟΠΟΣ

1. Η αίθουσα στεγάζει τα γραφεία του Συλλόγου και

οι αυτή φυλάσσονται τα αρχεία του.

2. Στην αίθουσα θα γίνονται οι Γενικές Συνελεύσεις, οι συνεδριάσεις του Δ.Σ., οι εκδηλώσεις (διαλέξεις, εκθέσεις, πολιτιστικές εκδηλώσεις, συγκεντρώσεις, ψυχαγωγικές εκδηλώσεις, κόψιμο πίττας, κ.λπ.), οι προετοιμασίες του χορευτικού συγκροτήματος.

Άρθρο 4ο

ΩΡΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

Ο χρόνος λειτουργίας της αίθουσας καθορίζεται από το Δ.Σ. και θα δημοσιεύεται στον εκάστοτε «ΝΕΧΩΡΙΤΗ».

Άρθρο 5ο

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ — ΑΙΘΟΥΣΑΡΧΗΣ

1. Ρυθμίζει την εκπαιδευτική υποχρέωση των μελών του Δ.Σ. να ανοίγουν στα οριζόμενα και δημοσιευόμενα τακτά χρονικά διαστήματα την Αίθουσα.

2. Παρακολουθώντας και διαπιστώνοντας τις ανάγκες της αίθουσας, ενημερώνει το Δ.Σ.

3. Επιστατεί σε κάθε είδους εργασία και εκδήλωση με σκοπό την καλή διατήρηση της αίθουσας.

4. Απαγορεύεται το καρτοπαίγνιο και η χρήση οινόπνευματων ποτών.

Άρθρο 6ο

Κάθε ζήτημα που δεν προβλέπεται ή ρυθμίζεται με τον παρόντα εσωτερικό κανονισμό, θα επιλύεται με απόφαση του Δ.Σ.

Συνέχεια από την σελ. 4
Οχι, δεν θα περίμενα να αλλάξει η μέρα. Πήγα στο τηλέφωνο, και σχηματίζοντας το νούμερο, είχα πάρει την απόφασή μου. Τώρα ήξερα τι θα του πω. Κι είχα ζυγίσει καλά τα πράγματα.

Κι ύστερα, όταν τέλειωσε το καλοκαίρι —μανία κι αυτή να θεωρώ καλοκαίρι μόνο τις 10 μέρες στο χωριό— και ξαπλώθηκαν μπροστά μου οι μέρες του χειμώνα σαν της θάλασσας την άμμο, βαριές κι αμίλητες, ξανασκέφτηκα.

Επηρεασμένος από μια σειρά παραστάσεις και εικόνες, που θα με συντροφεύουν σε όλο το χειμώνα, ξανασκέφτηκα το χωριό μου.

Κι είδα τη χαρά και την αγάπη να παίρνει μορφή, εκεί, στο προαύλιο της Παναγιάς μας, την ημέρα της γιορτής της. Κι είδα τις ευχές να γίνονται αέρας και να μπαίνουν μέσα σου στην κάθε ανάσα. Κι είδα ακόμα —ζωντανά μπροστά μου— όλους εκείνους τους γερόντους και μεσήλικες να ξεπερνούν στη χαρά και μωρουδέλεια απ' τ' αντάμωμα.

Και δεν ξέρω αν υπάρχει άλλος τόπος, που τόσο πολυς κόσμος, να περιμένει με τόση λαχτάρα, ένα τόσο δά, ασήμαντο θα 'λεγες πράγμα. Και δεν ξέρω αν ο' άλλο τραπέζι —εκτός από 'κείνο κάτω απ' τον πλάτανο— υπάρχει τόσο ευλογία. Εκείνο όμως, που ξέρω σίγουρα, είναι ότι κανείς, μα κανείς, δεν σηκώθηκε πιο χορτάτος από αυτό, κι ας έφαγε μόνο ένα πιάτο φασολάδα. Και

χόρτασε γιατί δίπλα του, καθότανε ο αδελφός, ο ανηψιός, ο φίλος, ο γείτονας. Ευλογημένο Αντάμωμα.

Και χόρτασε απ' αγάπη, που πρέπει να τη νηστεύεις ένα χειμώνα ολόκαιρο για να την «μεταλάβεις» —ποτάμι λές,— ο' αυτό τον τόπο.

Και συγκινήθηκε όταν ακούστηκε από ένα φίλο το:

«Τώρα παιδιά θα φύγουμε στον τόπο μας να πάμε».

Γιατί ήξερε πως δεν θα πήγαινε, μα θα 'φευγε απ' τον τόπο του. Και το κρασί —φίλος κι αυτό αυτές τις ώρες—

να χάνει το δρόμο του. Κι απ' το στομάχι να ανεβαίνει στο κεφάλι και μαζί μ' αυτό και το τραγούδι. Ένα τραγούδι που ώρες ολόκληρες μας κράτησε στον ζύλινο πάγκο. Ένα τραγούδι που τρεις μέρες συνέχισε ο' είχε στο χορό. Κι εκεί γύρω απ' τον αγέραστο πλάτανο, μικροί - μεγάλοι, «ξένοι» και δικοί γίνονταν ένα. Με τον πρωτοχορευτή να καμαρώνει. Με το χωριό να γλεντά και με τη χαρά να οδηγεί τα θήματά σου και στο τσάμικο και στο συρτό.

Έτσι μ' αυτές εις σκέψεις και χωρίς να το καταλάβω, πήρα στα χέρια μου το ημερολόγιο. Και βρήκα τη μέρα της Λαμπρής και τις άλλες αργίες που θα μπορούσα να ξαναβρεθώ και πάνω. Έτσι κι αν δεν είχα γεννηθεί εκεί.

Γ. Ι. ΛΕΙΒΑΔΙΤΗΣ

ΕΘΙΜΟ... ΛΥΠΗΡΟ

Πατροπαράδοτο έθιμο στο χωριό μας (κι άλλου) ο προσερχόμενος σε σπίτι, όπου λείψανα (νεκρός) να μὴν «καλημεράει», να μὴ «χαιρετάει», ἀλλὰ να λέει:

Στοὺς οἰκείους:
— Σὰς συλλυποῦμαι!
— Ζωὴ σὲ σὰς!
— Ζωὴ σὲ λό(γ)ου σὰς!
— Ζωὴ στοὺς πῖλοιτους!
Στοὺς παρευρισκομένους:
— Ζωὴ καὶ καλὸ!
— Θεὸς σχωρέστον!
— Ὁ Θεὸς νὰ τὸν ἀναπάψει!
— Τὰ χρόνια τ' νὰ 'χουμε!
(ἂν πρόκειται γιὰ ὑπερηλικιωμένους).
— Μετὰ δικαίον! (Ἐδῶ φανερὴ τῆς ἐκκλησιαστικῆς γλώσσας ἡ ἐπίδραση).
Σὲ πρόσφατη κηδεῖα ἀκουσα (ἀπὸ πολλοὺς φερτοὺς καὶ ντόπιους) τοὺς ἐξῆς «χαιρετισμούς»:

— Καλημέρα σας!
— Χαίρετε!
— Γεῖά σας!

Ἐγὼς μάλιστα, ὕψωσε «ἀμερικανιστὶ» τὴ δεξιὰ καὶ θροντοφώνησε: — Γεῖά καὶ χαρά!

Πόσο στοχαστικοὶ καὶ προσεχτικοὶ καὶ ψυχολογικὰ προετοιμασμένοι γιὰ τὴν «εἰδική» περίπτωση, ἦσαν οἱ πρόγονοί μας! Καὶ πόσο ἀστόχαστοι καὶ ἐπιπόλαιοι καὶ ἀλλοπρόσαστοι, πόσο ἀλλοιώτικοι καὶ ἀλλόκοτοι καταντήσαμε στὴν ἐποχὴ μας! Νὰ εὐχόμεστε «χαίρετε» στοὺς λυπημένους! Λοιπὸν, εἶναι νὰ μᾶς λυπᾶται ὁ πᾶσα πικραμένος.

Δ. Φ.

ΑΘΗΝΑ, ΠΑΝΗΓΥΡΙ '86

Συνέχεια από την σελ. 5
κορνάρισμα μπροστά στην ταμπέλα που αναφέρει μεγαλόπρεπα «ΝΕΧΩΡΙ!». Το έμπα του χωριού. Το έμπα σε μέρες γεμάτες με τις στιγμές που μόνο αυτός ο τόπος προσφέρει σε μας τους Νεχωρίτες. Μου έλειψε όσο και το κατέβασμα στην πλατεία, όσο και 'κείνοι οι ατελείωτοι χαιρετισμοί μ' αυτούς που ήδη έχουν φτάσει και με τους μόνιμους κατοίκους.

Μου έλειψαν όλ' αυτά.

Μου έλειψαν γιατί έμεινα πίσω παρέα με τη μοναξιά που έχει η Αθήνα αυτές τις μέρες. Μοναξιά που δημιούργησαν για μένα οι Νεχωρίτες που ανταποκρίθηκαν, όπως κάθε χρόνο, στο κάλεσμα που γίνεται.

Το τηλέφωνό μου νεκρό απ' τα καθημερινά κουδουνίσματα της παρέας, στα οποία κανονίζαμε τη βραδυνή έξοδο. Η παρέα προτίμησε ν' ανεβεί ούσωμη στο χωριό, να ανταποκριθεί, κατ' αρχήν, στις αθλητικές υποχρεώσεις της ομάδας. Εγώ, εδώ, αγωνιῶ για την έκβαση του αγώνα. Θα γίνει αισθητή άραγε η αγωνιστική μου απουσία;

Μετά τον αγώνα, το βράδυ, προθέρμανση για το δικό μας πανηγύρι, στους γειτόνες.

Κι απ' την άλλη μέρα αναμονή για τις δικές μας χαρές. Αναμονή γεμάτη με χίλιες δυο άλλες ωραίες στιγμές.

Βράδια στο «εξοχικό», για να κάνει πρόβα για τη φασολάδα η αυτοσχέδια «Νεχωρίτικη κομπανία». Λείπει και ο μπουζουξής της κομπανίας!

Απώλεια! Άραγε, ο συνονόματός μου έφτιαξε νταούλι που του τρυπήσαμε σε στιγμές καλλιτεχνικής έκστασης πρόπερι;

Μπάνιο στο ποτάμι. Ελεύθερες καταδύσεις, κολυμβητικοί αγώνες, αλλά και κανένα σαμπουάν για λούσιμο κοντά μας (το τερπνόν μετά του ωφελίμου). Ξένοιαστες ώρες. Έννοιες για άλλους στο να αποφύγουμε τυχόν ατυχήματα «στο δρόμο».

Το απόγευμα στην πλα-

τεία, για να επιδοθούμε και λίγο στο «εθνικό μας σπόρ» με καμιά τετράδα. Επικές μονομαχίες για το ποιος θα αθλοθετήσει το κύπελλο (δηλ. ποιος θα κεράσει τα τσιπούρα).

Εκδρομή στην Ασπρόδρυση. Νάπαιζαν φέτος οι «γέροι» με τους «νέους»; Θά είχα και την ευκαιρία φέτος να διεκδικήσω, όπως κι άλλοι τη συμμετοχή μου στην ομάδα των «γέρων» (παντρεμένος γάρ). Καλύτερα, γιατί ο μόνιμος διαιτητής του αγώνα τους ευνοεί.

Πλησιάζει το αποκορύφωμα. Το πανηγύρι. Άραγε, στήθηκε η εξέδρα; Τώρα, ίσως καθαρίζουν την πλατεία. Θάχουν φτάσει και τα όργανα. Όλα έτοιμα.

Εγώ στη θεράντα κοιτάζω το ρολόί μου και αναρωτιέμαι. Τι κάνουν άραγε τώρα; Η λύση! Να πάρω τηλέφωνο! 0634... Βουίζει! Ξανά, ξανά δεκάδες προσπάθειες. Μάταιο. Θα θάλω συνδιάλεξη. Μάταιο, με ειδοποιούν, αδύνατη η επικοινωνία.

Ε, εσείς εκεί πάνω, τόσο απομονωμένοι θέλετε να είστε; Τόσο έχετε ξεχαστεί με τους ήχους της «Ιτιάς» και του «Αετού»; Σηκώστε το τηλέφωνο, θγάλτε τ' ακουστικό απ' το παράθυρο του τηλεφωνείου, ν' ακούσω κι εγώ λίγο, να νοιώσω πως νοιώθετε!

Από 'δω και πέρα νεκρώνομαι. Δεν μπορώ να σταθώ ούτε νοερά κοντά σας, γιατί βλέπω ότι εκεί πάνω ζείτε πολύ ζωντανές στιγμές, κι αν δεν έχετε την απόλυτη αίσθηση όλων αυτών, δεν μπορείς να νοιώσεις τίποτα.

Θα περιμένω να θυμηθούν να γυρίσουν, να μου τα πουν τουλάχιστον, και να κάνουμε σχέδια για του χρόνου!

ΚΩΣΤΑΣ Γ. ΦΟΥΡΛΑΣ

**ΔΙΑΒΑΖΕΤΕ
ΤΗΝ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΜΑΣ
ΕΙΝΑΙ
ΔΙΚΗ ΣΑΣ**

ΝΕΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΑΣ

● Έγκρίθηκαν από τον Ο.Τ.Ε. και σύντομα θα τοποθετηθούν και θα λειτουργήσουν 14 νέες τηλεφωνικές συσκευές σε ισάριθμα σπίτια του χωριού μας.

● Τσιμεντοστρώθηκε ο δρόμος από την είσοδο του Σχολείου μέχρι την άκρη του Νεκροταφείου και τελείωσαν οι εργασίες κατασκευής συμπληρωματικού μαντρότοιχου στο δρόμο του χωριού μετά το Νεκροταφείο.

● Έγινε μαντρότοιχος αντιστήριξης του δρόμου στην καλύβα του Κολαθά, στου Κατσαούνη.

● Συνεχίζονται οι εργασίες του έργου για τον έμπλουτισμό του υδραγωγείου.

● Συνεργείο της Νομαρχίας Αιτωλινίας αποτελούμενο από μια μπουλντόζα και δύο γκρέντερ, μετά το πανηγύρι, έκαναν εργασίες συντήρησης στο δρόμο του χωριού.

● Συνεχίζονται οι εργασίες κατασκευής συμπληρωματικού μαντρότοιχου στο δρόμο του χωριού μετά το νεκροταφείο.

● Ο Πρόεδρος της Κοινότητας και το Δ.Σ. του Συλλόγου έστειλαν έγγραφα προς το Νομαρχείο Αιτωλοακαρνανίας και το Δασαρχείο Ναυπάκτου και ζητάνε να εφοδιασθεί ή Κοινότητά μας με ασύρματο τηλέφω-

νο, για να επικοινωνεί με τις αρμόδιες Υπηρεσίες σε έκτακτες περιστάσεις, να διατεθούν τα απαραίτητα μηχανήματα για τη διαρρύθμιση του χώρου στη θέση «Ασπρόλακκα» για την κατασκευή 'Ελικοδρομείου και να γίνουν ενέργειες (μελέτη κ.λπ.) για την αξιοποίηση της πηγής «Ασπρόδρυση» και του γύρω χώρου της.

● Στη δρύση Λιμπστά, τοποθετήθηκαν δύο μεγάλα σιδερένια τραπέζια και τέσσερα καθίσματα, δωρεά του κ. Γρηγορίου Γεωργ. Ντούζου και της συζύγου του Βασιλικής.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Μετά την επιτυχία που είχε η διοργάνωση σκακιού στην αίθουσα του Συλλόγου μας, βρισκόμαστε στην ευχάριστη θέση να σας ανακοινώσουμε ότι στον ίδιο χώρο διοργανώσουμε πρωτάθλημα πιγκ - πογκ.

Όσοι ενδιαφέρεστε, μικροί ή μεγάλοι, δηλώστε συμμετοχή μέχρι 20 Οκτωβρίου σε ένα από τα μέλη του Δ.Σ. Οι λεπτομέρειες της διοργάνωσης θα γνωστοποιηθούν αφού συμπληρωθεί ο κατάλογος των συμμετεχόντων.

Το Δ. Σ.